Ewaluacja zewnętrzna

realizacji

Lokalnej Strategii Rozwoju

Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania

Inowrocław

na lata 2014-2020

Realizacja:

OMIKRON Mariusz Wachowicz

Warszawa 2022

1. Wstęp

Ewaluacja i zasady jej prowadzenia w LGD wynikają z wytycznych nr 5/3/2017 i 10/1/2022 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Planowane cele, metody i narzędzia ewaluacyjne mieszczą się z w zakresie wytyczonym przez Podręcznik Monitoringu i Ewaluacji Lokalnych Strategii Rozwoju z marca 2017 roku. Niemniej potrzeba ewaluacji wynika również z samego procesu realizacji Strategii oraz konieczności ciągłej dbałości o utrzymanie wysokiej jakości podejmowanych interwencji.

Zmiany społeczne i gospodarcze sprawiają, że konieczna jest analiza Strategii pod kątem jej aktualności, ale także sprawności i efektywności jej dotychczasowej realizacji oraz użyteczności podejmowanych działań i przyjmowanych rozwiązań. Rzetelne ocenienie Strategii na tym etapie wdrażania wymaga nie tylko przyjrzenia się uzyskanym efektom, ale także samemu procesowi, aby można było zidentyfikować elementy wymagające poprawy. Uzyskane wyniki zostaną wykorzystane w procesie aktualizacji Strategii oraz innych dokumentów Stowarzyszenia, ale również uwzględnione przez LGD w kolejnym okresie programowania 2021-2027.

Niniejszy raport jest zwieńczeniem ewaluacji prowadzonej w LGD pomiędzy lipcem a listopadem 2022 roku. Jednak dane wykorzystane w raporcie pochodzą z różnych okresów od rozpoczęcia realizacji strategii w 2016 roku do 31 grudnia 2021. Oprócz danych z monitoringu prowadzonego systematycznie przez organy LGD, w planach komunikacji określone są konkretne działania mające na celu pozyskiwanie informacji oraz dzielenie się nimi z interesariuszami i ze społecznością. Działania te, szczególnie polegające na ankietowaniu odpowiednich grup respondentów, prowadzone były przez LGD systematycznie, według harmonogramu zapisanego w planie komunikacji.

Większość procesu zbierania danych potrzebnych do ewaluacji spoczywa na pracownikach Lokalnej Grupy Działania. Bez nich, ich systematycznej pracy i zaangażowania nie udałoby się zgromadzić materiału do napisania niniejszego dokumentu. Podziękowania należą się nie tylko Panu Prezesowi, pracownikom, i członkom Zarządu, ale także zaangażowanym w wywiady członkom Rady, uczestnikom spotkań grupowych, wnioskodawcom i beneficjentom. Nie można zapomnieć również o szeregowych członkach Stowarzyszenia, sympatykach oraz wszystkich respondentach, którzy rzetelnie wypełniali ankiety.

2. Streszczenie najważniejszych wyników badania

- Na 2021 rok miasto Inowrocław zamieszkiwało 70 713 osób. W latach 2015-2021 ubyło ponad 5% mieszkańców, tj, 3,5 tysiąca. Dane statystyczne pokazują, że tempo depopulacji w mieście jest szybsze niż średnia dla całego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w którym spadek liczby ludności odnotowuje się na poziomie 1%.
- Udział ludności w wieku produkcyjnym w liczbie ludności Inowrocławia spada – z poziomu 63,2% w 2015 roku do 58,4% w roku 2021 (7,6% spadek). Tendencję spadkową, choć nieco mniej zauważalną, obserwuje się także w Województwie Kujawsko-Pomorskim.
- W mieście Inowrocław rośnie liczba seniorów – o 26% wzrósł wskaźnik obciążenia demograficznego na badanym obszarze w ciągu ostatnich 6 lat. Na 2021 rok odsetek seniorów w mieście stanowi 21,3% ludności ogółem.
- Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Inowrocławiu maleje; w latach 2015-2020 odnotowano 17,6% spadek badanego wskaźnika, podczas gdy w Województwie Kujawsko-Pomorskim był on w tym okresie równy 38,3%.
- W Inowrocławiu obserwuje się ponad 6% wzrost liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tysięcy ludności. Wartość badanego wskaźnika utrzymuje się w badanym okresie na poziomie nieco niższym niż w Województwie Kujawsko-Pomorskim.
- Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tysięcy ludności w mieście Inowrocław rośnie w latach 2015-2021; w badanym okresie liczba organizacji wzrosła z poziomu 23 w roku 2015 do 31 w roku 2021.
- Liczba osób bezrobotnych na terenie funkcjonowania LGD dla miasta Inowrocław zmniejszyła się w badanym okresie o ponad 37% - z 4798 osób bez pracy w roku 2015 do 3017 w roku 2021 (1650 kobiet i 1367 mężczyzn).
- Większość mieszkańców (55%) uważa, że ich miasto jest dobrym miejscem do życia, w którym mogą realizować swoje podstawowe potrzeby.
- Najwięcej pozytywnych wskazań w ocenie poszczególnych aspektów funkcjonowania miasta przyznano atrakcyjności turystycznej oraz infrastrukturze i ofercie sportowej i rekreacyjnej. W większości przypadków dominuje jednak kategoria oceny „przeciętnie".
- Większość ankietowanych (63%) deklaruje, że począwszy od 2016 osobiście korzystało z projektów finansowanych ze środków unijnych.
- Respondenci bardzo pozytywnie oceniają funkcjonowanie biura LGD i jego pracowników; doceniają, że odpowiedzi na wiele pytań można uzyskać telefonując do Biura i że łatwo jest umówić się na spotkanie z jego pracownikami; według ankietowanych są oni mili i uprzejmi, mają wiedzę odpowiednią do wykonywanej pracy oraz udzielają rzetelnych informacji i porad.
- Odpowiadający najbardziej doceniają funkcjonowanie biura LGD w zakresie prowadzenia doradztwa, informowania członków LGD o funkcjonowaniu Stowarzyszenia oraz w kwestii organizacji naborów wniosków.

1. Wstęp 2
2. Streszczenie najważniejszych wyników badania 3
3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji. 5
3.1. Cel główny i cele szczegółowe badania 5
3.2. Zakres przedmiotowy badania 5
3.3. Kryteria ewaluacyjne 5
3.4. Pytania badawcze 6
4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania 8
5. Opis wyników badania wraz z ich interpretacją. 12
5.1. Charakterystyka obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju 12
5.1. Opinie i potrzeby mieszkańców obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju 16
5.2. Funkcjonowanie LGD 25
5.3. Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju 38
6. Odpowiedź na wszystkie wskazane pytania badawcze 40
7. Podsumowanie, wnioski i rekomendacje 46
8. Spis tabel i wykresów 48
9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania 51
9.1. Scenariusz wywiadu pogłębionego z wnioskodawcami/beneficjentami: 51
9.2. Scenariusz wywiadu pogłębionego z przedstawicielami gmin: 51
9.3. Ankieta kierowana do wnioskodawców, beneficjentów i członków LGD 52
9.4. Ankieta kierowana do mieszkańców obszaru LGD 58
9.5. Scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego 66

3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.

3.1. Cel główny i cele szczegółowe badania

Celem głównym badania jest przeprowadzenie ewaluacji zewnętrznej funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania oraz realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.

Cele szczegółowe:

- Wypełnienie obowiązku przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej (zgodnie z Wytycznymi 5/3/2017 i 10/1/2022 MRiRW).
- Uzyskanie użytecznych informacji na temat wdrożenia LSR.
- Opracowanie rekomendacji oraz planu ich wdrożenia.
- Wykorzystanie wyników badań społecznych we wstępnej konceptualizacji kolejnej LSR

3.2. Zakres przedmiotowy badania

Realizacja LSR: stopień realizacji celów i wskaźników, stopień realizacji wybranych operacji, wykorzystania budżetu, jakość stosowanych kryteriów wyboru operacji i procedur, oddziaływanie realizacji LSR na rozwój lokalny, bariery realizacji LSR, jakość procesu partycypacji, operacji i procedur.

Działalność biura: efektywność pracy biura i organów LGD, ocena przebiegu konkursów, ocena sposobu przepływu informacji, efektywność promocji i aktywizacji lokalnej społeczności, innowacyjność, proces rozwoju pracowników, efektywność animacji i doradztwa, ochrona danych osobowych, jakość procesu archiwizacji i monitoringu.

Funkcjonowanie partnerstwa: jakość podejmowanych uchwał, skuteczność nadzoru nad biurem LGD, jakość reakcji na zmieniające się warunki, umiejętność współpracy i atmosfera pracy, skuteczność działań strategicznych, jakość współpracy regionalnej i ponadregionalnej, jakość relacji z otoczeniem i promocji.

3.3. Kryteria ewaluacyjne

Kryteria ewaluacyjne stosowane w badaniach to: **skuteczności** bezpośrednio pozwalająca ocenić, na ile efektywne są działania w zakresie osiągania celów określonych w dokumentach programowych oraz jak skuteczna jest działalność biura LGD. Z kryterium skuteczności powiązane jest również kryterium **użyteczności,** które rozumiane jest, jako kryterium pozwalające ocenić stopień zaspokojenia istotnych potrzeb grup docelowych lub przyczynienia się do rozwiązania problemów, niezależnie od tego, czy były one zasygnalizowane przez cele interwencji. Zastosowane będzie także kryterium **trwałości**.

Trwałość – w przypadku tego badania – pozwoli ocenić, w jakim stopniu pozytywne efekty zrealizowanych interwencji (na poziomie celów) mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tych projektów na proces rozwoju społeczności lokalnej w dłuższym okresie.

3.4. Pytania badawcze

Zgodnie z wytycznymi nr 5/3/2017 i 10/1/2022 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowane zostały odpowiedzi na poniższe pytania badawcze zgrupowane w kategorie analityczne:

Ocena wpływu na główny cel LSR (jeśli inny niż obszary poniżej)

- Jaki jest stopień osiągnięcia celu głównego i przypisanych do niego wskaźników LSR?

Ocena wpływu na kapitał społeczny

- Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
- W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?

Przedsiębiorczość

- W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
- Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?

Turystyka i dziedzictwo kulturowe

- W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
- W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?

Grupy defaworyzowane

- Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
- Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
- Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?

Innowacyjność

- W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
- Jakie można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?

Projekty współpracy

- Jaka była skuteczność i efekty działania wdrażania projektów współpracy?
- Jaką formę i zakres powinny przyjmować projekty współpracy w przyszłości?

Ocena funkcjonowania LGD

- Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwalał na efektywną i skuteczną realizację LSR?
- Jaka jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno -promocyjnych, doradczych)?
- Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?

Ocena procesu wdrażania

- Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR odbywała się zgodnie z planem?
- Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów były wystarczająco przejrzyste i przyjazne dla beneficjentów?
- Czy kryteria pozwalały na wybór najlepszych projektów (spójnych z celami LSR)?
- Czy przyjęty system wskaźników pozwalał na zebranie wystarczających informacji o procesie realizacji LSR i jej rezultatach?

Wartość dodana podejścia LEADER

- Czy działalność LGD wpływa na poprawę komunikacji pomiędzy różnymi aktorami, budowanie powiązań między nimi i sieciowanie?
- Czy stworzony dzięki wsparciu w ramach LSR potencjał rozwojowy jest w dostateczny sposób wykorzystywany i promowany?
- Czy projekty realizowane w ramach LSR są spójne ze zidentyfikowanym potencjałem rozwojowym obszaru objętego LSR i czy te projekty przyczyniają się do jego wzmocnienia?
- Czy przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie lub względem wiodącego projektu/tematu określonego w LSR?

Dodatkowe pytania badawcze:

- Jak układała się współpraca z Samorządem Województwa?
- Jaka jest jakość i znaczenie funkcjonowania wojewódzkiej sieci LGD?

4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania

Przeprowadzenie badania wymagało zebrania informacji pochodzących z szeregu rozproszonych źródeł, dokonania ich analizy, a następnie wypracowania rekomendacji na poziomie eksperckim. Implikuje to konieczność zastosowania w badaniu szerokiego instrumentarium metod i technik badawczych, dzięki którym możliwe było zgromadzenie kompletnego i wiarygodnego materiału badawczego dotyczącego efektów realizacji LSR. W związku z powyższym, zaplanowano realizację badania z wykorzystaniem koncepcji **triangulacji** metodologicznej.

Triangulacja to zróżnicowanie źródeł danych, metod badawczych i perspektyw badawczych, dzięki któremu możliwe jest zgromadzenie wszechstronnego materiału badawczego i poddanie go kompleksowej analizie i ocenie. Triangulacja została zastosowana odnośnie do:

- źródeł danych: przeanalizowane zostały zarówno dokumenty zastane różnego typu, jak i dane pochodzące ze wcześniejszych badań; zostały one uzupełnione danymi pierwotnymi;
- metod badawczych: łączenie różnych metod badawczych w badaniu tych samych zagadnień, co pozwoliło na uchwycenie różnych aspektów badanego przedmiotu; podejście to pozwoliło też wykorzystać mocne strony każdej metody przy wzajemnej ograniczeniu ich słabości;
- perspektyw badawczych: ewaluacja została przeprowadzona przy pomocy pracowników biura LGD oraz przez zewnętrznych doświadczonych badaczy, co pozwoliło uzyskać bogatszy i bardziej wiarygodny obraz badanych zagadnień.
  Poza tym zastosowany został partycypacyjny model badania, którego ideą jest jak najszersze zaangażowanie społeczności, zarówno na etapie przygotowania badania, jego realizacji, jak i wnioskowania i rekomendacji.

W odniesieniu do zakresu przedmiotowego i podmiotowego badania niezbędne było zastosowanie holistycznego podejścia do metod i technik badawczych. W każdym z zamierzeń badawczych: realizacji strategii, działaniu LGD oraz funkcjonowaniu biura zastosowane zostały cztery metody lub techniki badawcze:

Badanie źródeł zastanych (desk research)

To metoda zbierania, analizy i interpretacji danych wytworzonych niezależnie od działań badawczych prowadzonych w czasie ewaluacji. Często nazywa się ją analizą danych wtórnych. Dane te można podzielić na wewnętrzne i zewnętrzne. Pierwsze z nich znaleźć można w dokumentacji własnej instytucji. Nie zawsze odpowiadają bezpośrednio na pytania badawcze ale w znaczącym zakresie pozwalają na poznanie kontekstu funkcjonowania LGD.

Z kolei dane zewnętrzne, dane wtórne to efekty działalności innych instytucji w dziedzinie pozyskiwania informacji. Dzięki rozwojowi Internetu dostęp do tych zasobów jest obecnie niezwykle łatwy i trudności należy szukać nie w ilości danych, ale ich segregacji. Potrzebne informacje można pozyskiwać od instytucji państwowych powołanych do zbierania informacji. Serwis internetowy GUS zawiera nieprzebrane ilości danych o funkcjonowaniu gospodarki, instytucji, firm i organizacji. **Bank Danych Lokalnych**, który jest największym w Polsce uporządkowanym zbiorem informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej, demograficznej, społecznej oraz stanie środowiska, opisującym województwa, powiaty oraz gminy jako podmioty systemu organizacji społecznej i administracyjnej państwa, a także regiony i podregiony stanowiące elementy nomenklatury jednostek terytorialnych. Jednakże w wielu przypadkach dane ze źródeł zastanych są niewystarczające, zbyt powierzchowne, zbyt ogólne lub nieaktualne, by na nich poprzestać, dlatego zwykle potrzebne są działania dla pozyskania danych pierwotnych.

Źródła danych zastanych wykorzystywanych w ewaluacji LGD

- dane statystyczne
- dane urzędowe
- dane gromadzone na portalach społecznościowych
- dane zastane w Lokalnej Grupie Działania
- dane ankiet doradztwa i ankiet oceny szkolenia
- dane realizacji planu komunikacji
- dane z ankiet zadowolenia mieszkańców, rozpoznawalności LGD i funkcjonowania LGD systematycznie gromadzone przez biuro LGD

Ankiety metodą CAWI

Najpopularniejszą metodą pozyskiwania danych pierwotnych są badania kwestionariuszowe. Polegają one na zadawaniu pytań pojedynczym osobom, ale w perspektywie zainteresowań znajdują się zagregowane dane ogólne dla wszystkich badanych. Pierwszym etapem tego typu badań jest sformułowanie pytań. Proces ten polega na postawieniu pytań ogólnych, zazwyczaj na etapie konceptualizacji badań. Z nich z kolei wyprowadzamy pytania szczegółowe. Odbywa się to poprzez identyfikację wskaźników, które będą nas informować o występowaniu i nasileniu zjawiska. W przypadku ewaluacji zewnętrznej prowadzonej zgodnie z wytycznymi MRiRW nr 5/3/2017 i 10/1/2022 zakres pytań został wstępnie określony w załącznikach do podręcznika ewaluacji. Niemniej z uwagi na pewne niedociągnięcia dokumentu część pytań została poprawiona i zmodyfikowana. Ponadto jak wskazano we wstępie Podręcznika ma on charakter pomocniczy nie obowiązkowy w stosunku do Wytycznych MRiRW.

Badania ankietowe były prowadzone techniką CAWI (Computer Assisted Web Interview). To badanie ankietowe przeprowadzane w Internecie. Opracowane narzędzie badawcze (kwestionariusz ankiety) wprowadzane jest do komputera w formie umożliwiającej wypełnienie ankiety na stronie internetowej użytkownika. Badania tego typu są stosunkowo

tanie, nie wymagają również zaangażowania wielu realizatorów. Współczesne narzędzia umożliwiają tworzenie skomplikowanych i atrakcyjnych ankiet. Można dopasować je w wymiarze graficznym i estetycznym. Dobór próby jest możliwy dwiema metodami. Ankietę można wysłać pod określone adresy mailowe, co w pewnym stopniu jest odpowiednikiem ankiety pocztowej wraz z jej zaletami i wadami. Innym sposobem jest zamieszczenie jej na stronie internetowej lub jako „wyskakujące okienko". Metoda ta uniemożliwia kontrolę nad doborem próby, który jest faktycznie doborem przypadkowym, dodatkowo obarczonym błędem struktury społecznej i demograficznej użytkowników Internetu.

W badaniach ewaluacyjnych zastosowano obydwie techniki w zależności od badanych grup.

- Grupa nr 1: wnioskodawcy i beneficjenci.

Z tego względu, że dostępne są dane kontaktowe do tych osób możliwe było wykorzystanie aplikacji wysyłającej unikalne linki do ankiety internetowej na zdefiniowane wcześniej adresy mailowe. W tym przypadku nie obliczano minimalnej liczebności próby gdyż traktowano to badanie jako masowe, z założeniem przebadania całej populacji.

Łącznie przebadano 14 osób.

- Grupa nr 2: mieszkańcy obszaru LSR.

Pozyskanie opinii reprezentatywnej grupy mieszkańców nie jest możliwe w ramach zasobów, którymi dysponuje Zleceniodawca, dlatego opracowano procedurę zbliżoną do takiej, która pozwoli na identyfikację podglądów i opinii mieszkańców miasta. Linki do ankiet zostały rozesłane (przy wsparciu pracowników Biura LGD) do instytucji miejskich z prośbą o wstawienie linku na stronę internetową.

Łącznie przeprowadzono 93 ankiety. Z uwagi na charakter badań CAWI dokonano weryfikacji braków danych i do dalszej analizy przeznaczono 44 ankiety.

Wywiady pogłębione (IDI i TDI)

To technika badań jakościowych, w której badacz prowadzi rozmowę z respondentem. Nie jest to jednak zwykła rozmowa, ale opiera się ona na przygotowanym wcześniej scenariuszu. Dokument ten nie musi zawierać konkretnych pytań, lecz wytyczne, jakie tematy rozmowy należy podjąć. Wywiad ma strukturę swobodną, mniejsze znaczenie ma kolejność zadawanych pytań, a większe uzyskanie określonych informacji. Tematy są eksplorowane bardzo dogłębnie, prowadzący wywiad dopytuje i stara się zrozumieć, nie tylko fakty, ale motywy zachowania badanego. Zasadniczą rolę w badaniu odgrywają umiejętności i doświadczenie osoby prowadzącej wywiad. Ponieważ wywiady pogłębione są rozmową sam na sam z respondentem, prowadzący musi zdobyć jego zaufanie, by uzyskać czasami bardzo osobiste informacje. Wywiady indywidualne stosuje się gdy zachodzi potrzeba eksploracji pola zainteresowań, przygotowania do konstruowania narzędzi jakościowych lub do interpretacji

trudnych do wyjaśnienia wyników badań ilościowych. Wywiady prowadzone były metodą TDI (telefoniczny wywiad pogłębiony) przede wszystkim ze względu na oczekiwania respondentów oraz krótki czas na realizację tego zadania.

Wywiady prowadzono z następującymi osobami:

- 2 wywiady z członkami Rady
- 3 wywiady z wnioskodawcami realizującymi projekty
- 3 wywiady z wnioskodawcami, których projekty nie są realizowane
- Wywiad z Prezesem LGD
- Wywiady z przedstawicielami instytucji miejskich

Zogniskowany Wywiad Grupowy (FGI fokus)

Tym różni się od wywiadu indywidualnego, że prowadzący badanie, nazywany moderatorem, przepytuje jednocześnie grupę kilku osób. Zazwyczaj grupy fokusowe mają liczebność od 8 do 12 osób, lecz w specyficznych przypadkach może być ich mniej lub więcej. Ważną cechą grupy jest jej homogeniczność - powinno się unikać zróżnicowania grup ze względu na płeć, wiek, status społeczny czy różnice intelektualne. Wynika to z zasadniczego celu prowadzenia badań tą metodą, czyli wewnętrznej dyskusji grupowej i interakcji w grupie. Dzięki tej metodzie można w tym samym czasie zdobyć informacje od kilku osób, pogłębiając ją dodatkowo o spostrzeżenia dotyczące dyskusji pomiędzy uczestnikami.

Wywiady tą metodą charakteryzują się większym skomplikowaniem organizacyjnym. Wymagane jest zebranie odpowiedniej grupy osób w jednym miejscu o jednym czasie. Często na spotkanie zaprasza się więcej osób i prowadzi się selekcję tych, którzy lepiej pasują do profilu grupy i dają większą rękojmię udzielania informacji i wymiany zdań. Wywiady grupowe, z uwagi na dyskusję wielu osób, muszą być rejestrowane co umożliwia późniejsze zidentyfikowanie, jak kształtowała się rozmowa, która osoba wypowiadała dane poglądy i jak te poglądy zmieniały się w trakcie dyskusji. Zogniskowane wywiady grupowe realizuje się w specjalnych pomieszczeniach zwanych fokusowniami, które są wyposażone w weneckie lustra umożliwiające zleceniodawcy obserwację wywiadu. W miejscowościach, gdzie nie ma fokusowni stosuje się technikę wywiadów naturalnych.

Wywiad prowadzono w grupie pracowników biura LGD, członków Zarządu, członków Rady wnioskodawców oraz członków Partnerstwa.

Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) prowadzony w ramach ewaluacji pozwala pozyskać informacje w skumulowany sposób. Dodatkowo wartość pozyskanych informacji wzmocniona jest poprzez odpowiednie wykorzystanie procesów grupowych.

5. Opis wyników badania wraz z ich interpretacją.

5.1. Charakterystyka obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju

W latach 2015-2021 liczba ludności miasta Inowrocław zmniejszyła się o ponad 3,5 tysiąca; to 5,4% spadek badanego wskaźnika na przestrzeni 6 lat. Na tle Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w którym spadek liczby ludności w latach 2015-2020 odnotowano na poziomie 1%, dla miasta jest on zatem zauważalnie większy. Na 2021 rok miasto Inowrocław zamieszkiwało 70 713 osób.

Tabela 1. Ludność ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
KUJAWSKO-POMORSKIE	2086210	2083927	2082944	2077775	2072373	2061942	b.d.
Inowrocław	74258	73968	73577	73114	72561	71674	70713

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W badanym okresie ujemne saldo migracji w ruchu wewnętrznym i zewnętrznym pogłębia się, osiągając w 2021 roku poziom -329. Dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego największą wartość badanego wskaźnika, równą -2666, odnotowano w roku 2019.

Tabela 2. Saldo migracji w ruch wewnętrznym i zewnętrznym

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
KUJAWSKO-POMORSKIE	b.d.	-1622	-1304	-2463	-2666	-2018	b.d.
Inowrocław	b.d.	-94	-177	-187	-307	-327	-329

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Udział ludności w wieku produkcyjnym w liczbie ludności Inowrocławia maleje – z poziomu 63,2% w 2015 roku do 58,4% w roku 2021 (7,6% spadek). Tendencję spadkową, choć nieco mniej zauważalną, obserwuje się także w Województwie Kujawsko-Pomorskim.

Tabela 3. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
KUJAWSKO-POMORSKIE	62,7	62,2	61,5	60,9	60,4	59,9	b.d.

Inowrocław	63,2	62,5	61,6	60,8	59,9	59,1	58,4

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na obszarze LGD dla miasta Inowrocławia wskaźnik obciążenia demograficznego wzrasta; w porównaniu z rokiem 2015, w którym odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem wynosił niecałe 17%, w ciągu 6 lat nastąpił ponad 26% wzrost tej liczby. Ponadto, od lat pozostaje on na poziomie wyższym niż wskaźnik wojewódzki. Na 2021 rok odsetek seniorów w mieście Inowrocław stanowi 21,3% ludności ogółem.

Tabela 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
KUJAWSKO-POMORSKIE	15,3	15,9	16,5	17,1	17,7	18,3	b.d.
Inowrocław	16,9	17,7	18,4	19,1	19,9	20,6	21,3

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W latach 2015-2020 poziom wydatków budżetów gmin na jednego mieszkańca rośnie. W Inowrocławiu o 42,2% zwiększyła się w tym okresie wartość badanego wskaźnika - z 1014,6 zł do 1442,7 zł. W tym samym czasie, w Województwie Kujawsko-Pomorskim odnotowano 47,7% wzrost liczby wydatków budżetów gmin (z poziomu 1085,6 zł do 1604,1 zł).

Tabela 5. Wydatki budżetów gmin na jednego mieszkańca (w złotówkach)

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
KUJAWSKO-POMORSKIE	1085,57	1126,172	1289,72	1506,368	1535,492	1604,094	b.d.
Inowrocław	1014,596	974,768	1079,568	1523,658	1546,154	1442,714	b.d.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tysięcy ludności na badanym obszarze maleje; w latach 2015-2020 odnotowano 17,6% spadek badanego wskaźnika, podczas gdy w województwie kujawsko-pomorskim był on wówczas równy 38,3%. Na 2020 rok osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej zarejestrowano w Inowrocławiu 697.

Tabela 6. Beneficjenci środowiskowej pomocy społeczne na 10 tys. ludności

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
KUJAWSKO-POMORSKIE	966	883	802	723	659	596	b.d.
Inowrocław	846	806	903	752	703	697	b.d.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Liczba podmiotów gospodarki narodowej dla miasta Inowrocław nieznacznie wzrasta; w 2015 roku było ich 6845, podczas gdy w 2021 - 6933. Tendencję wzrostową obserwuje się także w latach 2015-2020 w Województwie Kujawsko-Pomorskim (8,4%).

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
KUJAWSKO-POMORSKIE	193470	194099	195717	197657	203548	209750	b.d.
Inowrocław	6845	6735	6687	6683	6710	6854	6933

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W Inowrocławiu wzrasta liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tysięcy ludności. Wartość badanego wskaźnika rośnie w latach 2015-2021 (6,3%) i utrzymuje się na poziomie nieco niższym niż w Województwie Kujawsko-Pomorskim (wzrost 9,7% w latach 2015-2020). W 2021 roku odnotowano największą liczbę podmiotów wpisanych do REGON – 980.

Tabela 8. Podmioty wpisane do REGON na 10 tys. ludności

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
KUJAWSKO-POMORSKIE	927	931	940	951	982	1017	b.d.
Inowrocław	922	911	909	914	925	956	980

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców w wieku produkcyjnym dla miasta Inowrocław wyniosła w 2021 roku 128 - to ponad 6,5% spadek badanego wskaźnika w zestawieniu z danymi z 2015 roku. Także w Województwie Kujawsko-Pomorskim obserwuje się tendencję spadkową w tym zakresie (jednakże dwukrotnie mniejszą - spadek na poziomie 3,1%).

Tabela 9. Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
KUJAWSKO-POMORSKIE	131	124	129	148	143	127	b.d.
Inowrocław	137	121	128	146	132	124	128

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tysięcy ludności w mieście Inowrocław rośnie w latach 2015-2021; z poziomu 23 w roku 2015 do 31 w roku 2021. W ciągu tych 6 lat odnotowano wzrost badanego wskaźnika na poziomie prawie 35%.

Tabela 10. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
KUJAWSKO-POMORSKIE	31	32	34	33	34	35	b.d.
Inowrocław	23	24	27	27	29	30	31

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na terenie funkcjonowania LGD dla miasta Inowrocław zmniejszyła się o ponad 37% - z 4798 w roku 2015 do 3017 w roku 2021 (1650 kobiet i 1367 mężczyzn). W Województwie Kujawsko-Pomorskim również obserwuje się tendencję spadkową w tym zakresie (31,5% spadek badanego wskaźnika).

Tabela 11. Bezrobotni zarejestrowani ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
KUJAWSKO-POMORSKIE	107255	98522	81543	72655	64060	73482	b.d.
Inowrocław	4798	4562	3897	3318	2883	3362	3017

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

5.1. Opinie i potrzeby mieszkańców obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju

Większość osób (55%) uważa, że ich miasto jest dobrym miejscem do życia, w którym mogą realizować swoje podstawowe potrzeby (odpowiedzi „zdecydowanie się zgadzam", „raczej się zgadzam"). Co czwarty ankietowany twierdzi, że trochę tak jest, a trochę nie, natomiast 16% jest przeciwnego zdania i uważa, że ich miasto nie jest dobrym miejscem do życia.

Wykres 1. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby"?

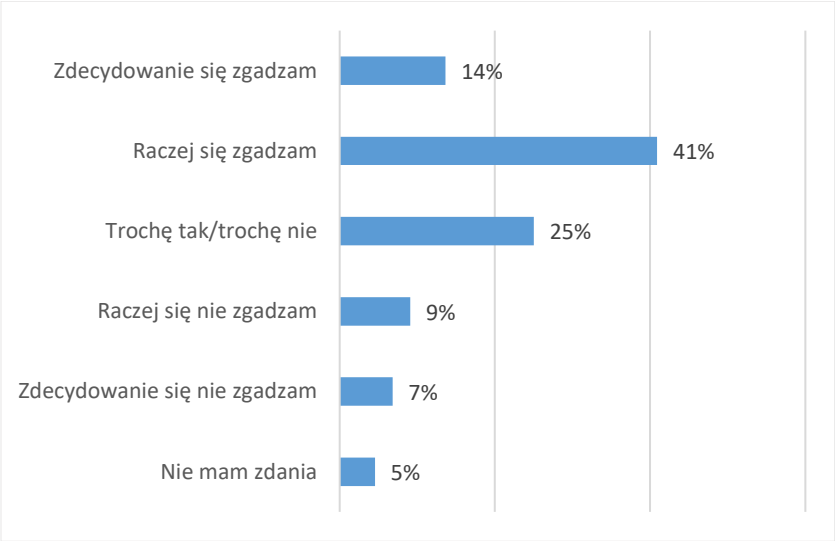

Źródło: badania własne

46% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że od 2016 roku warunki do życia w mieście poprawiły się. Przeciwne stanowisko w tej kwestii zajęło 32% osób, z czego co czwarta raczej się z tym nie zgadza. Jednoznacznej odpowiedzi na pytanie nie potrafiło udzielić 23% respondentów („trochę tak, trochę nie", „nie mam zdania").

Wykres 2. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2016 roku) warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?

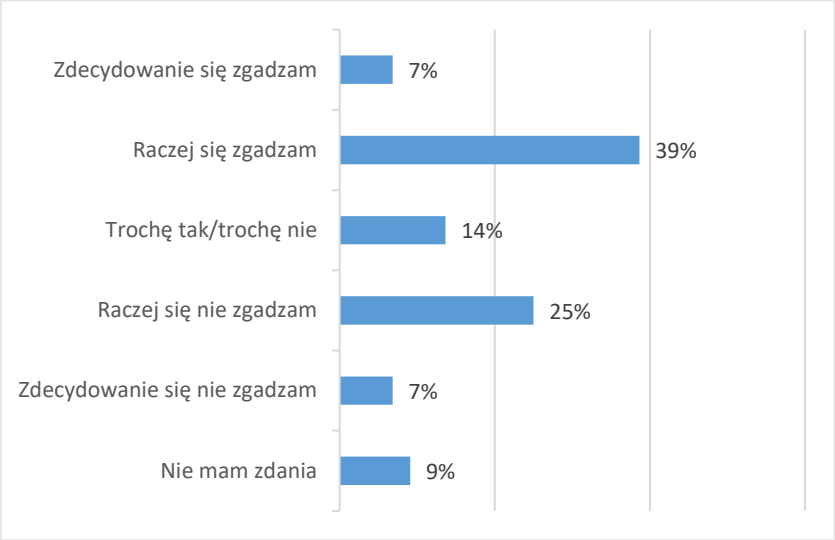

Źródło: badania własne

Ankietowani poproszeni o ocenę swojego miasta na poszczególnych płaszczyznach, najlepsze noty przyznali atrakcyjności turystycznej (56,3% pozytywnych głosów) oraz infrastrukturze i ofercie kulturalnej (53,1%). Połowa respondentów pozytywnie oceniła infrastrukturę i ofertę sportową i rekreacyjną oraz promocję dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki. Nieco niżej w hierarchii znajdują się działania i usprawnienia na rzecz osób niepełnosprawnych oraz tożsamość mieszkańców z regionem - obu tym obszarom ankietowani przydzielili 40,6% ocen dobrych i bardzo dobrych. Najgorzej w poniższym zestawieniu wypadają natomiast działania na rzecz osób przed 34. rokiem życia oraz możliwości zatrudnienia poza rolnictwem (31% odpowiadających uznało, że obszary te nie funkcjonują zbyt dobrze). Warto ponadto zwrócić uwagę na dominującą liczbę głosów neutralnych - w kwestii infrastruktury drogowej i sprzyjających warunków dla przedsiębiorców i prowadzenia firmy aż połowa osób zaznaczyła odpowiedź przeciętną.

Wykres 3. Ocena gminy na wymiarach

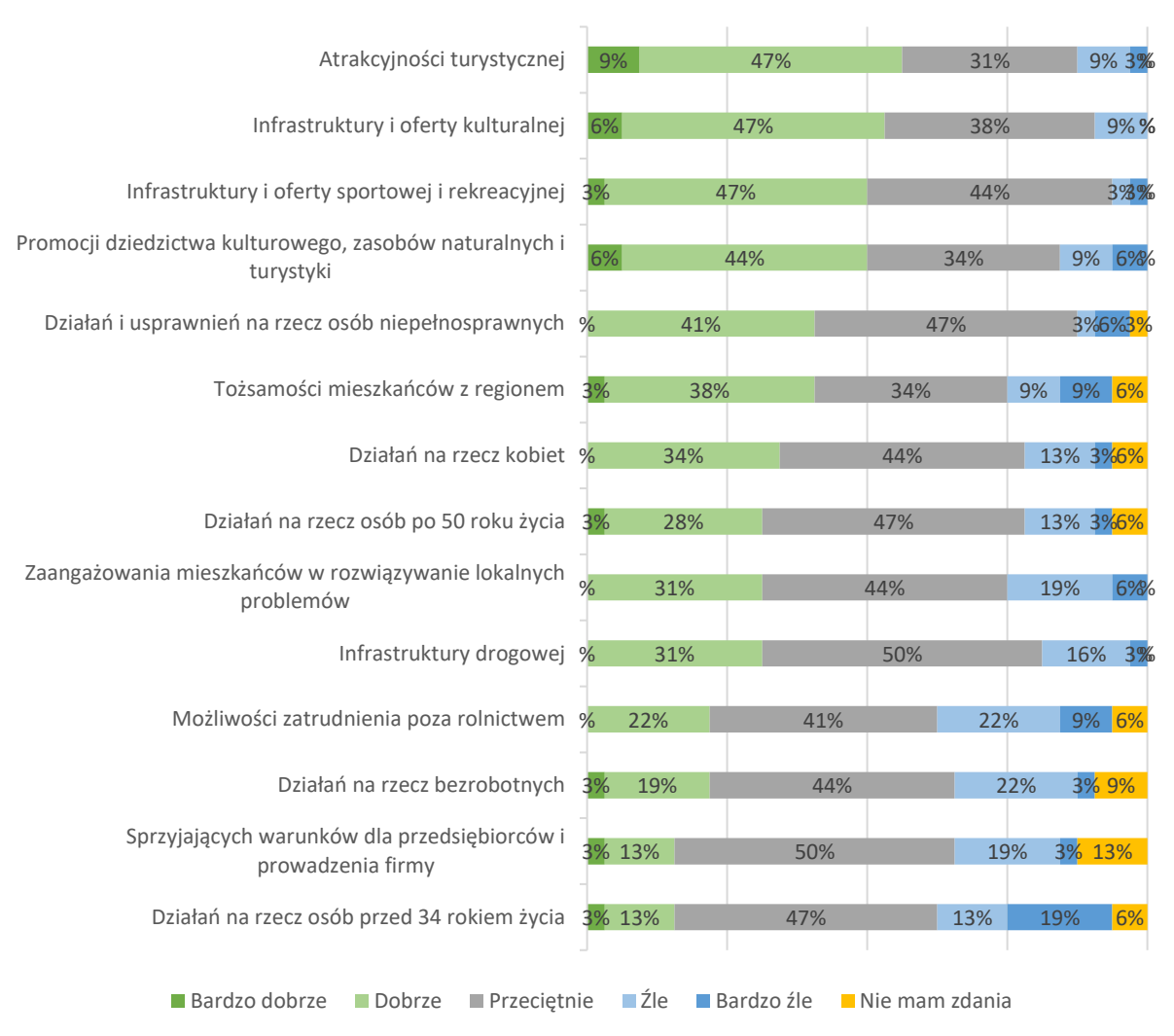

Źródło: badania własne

W kwestii zaangażowania mieszkańców w różne dziedziny życia miasta, najwięcej, bo ponad 96% odpowiadających może pochwalić się znajomością najważniejszych faktów historycznych dotyczące ich miejscowości, potrafi wskazać najważniejsze atrakcje turystyczne w okolicy oraz należy do stowarzyszenia bądź organizacji pozarządowej. Nieco mniej ankietowanych - odpowiednio 89,3% oraz 82,1% - uczestniczy w wydarzeniach organizowanych w mieście i bierze udział w ich przygotowywaniu. Badani nie zgadzają się natomiast ze stwierdzeniem, że w ich mieście powstaje wiele firm (82% głosów) oraz że chętnie inwestują w nim przedsiębiorcy (79% głosów).

Wykres 4. Opinie na temat zaangażowania w funkcjonowania gminy

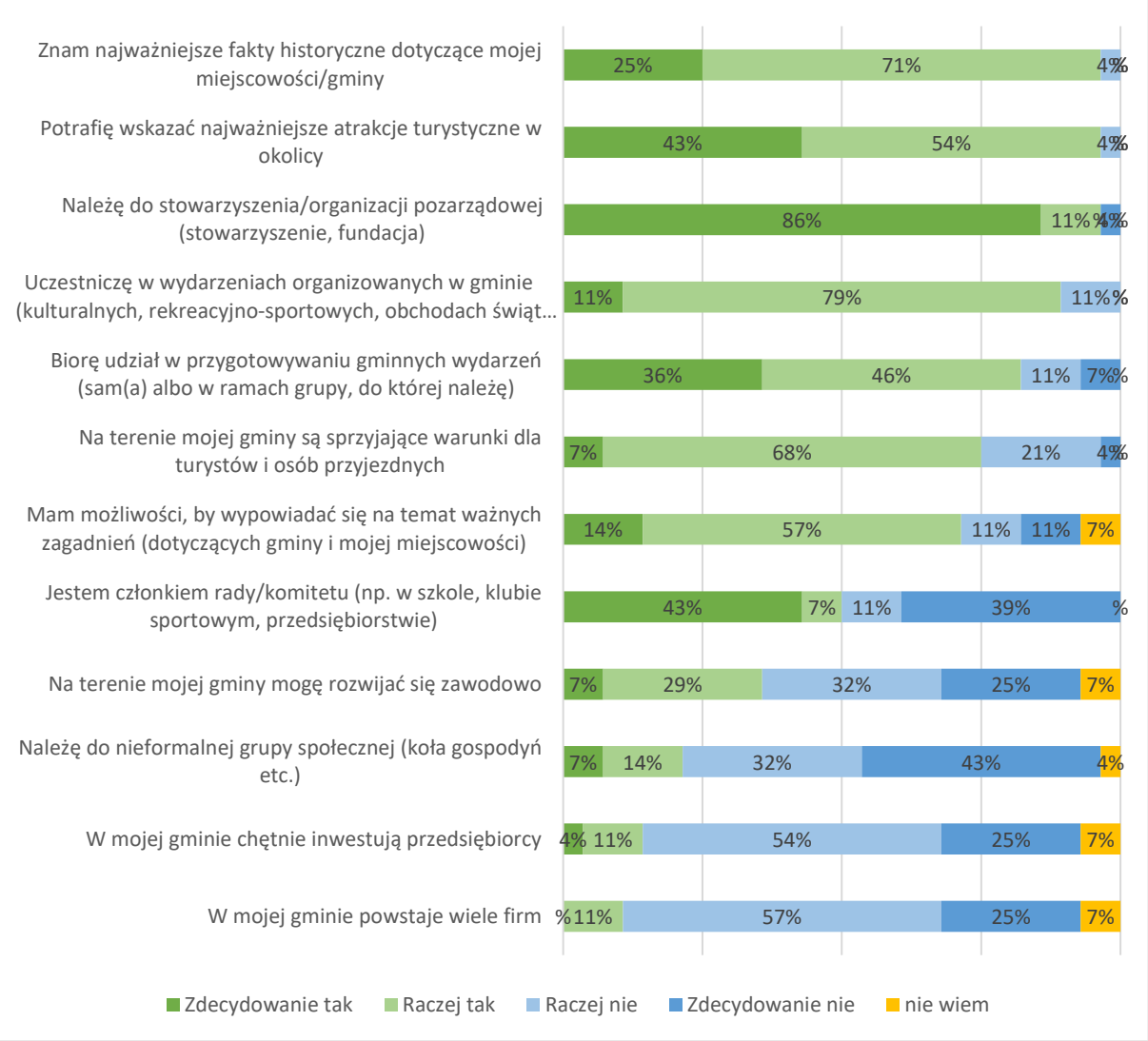

Źródło: badania własne

Z warunków życia w mieście zadowolonych jest 47% badanych, a prawie co trzeci - trochę jest, a trochę nie. Odpowiedzi przeczącej w tej kwestii udzieliło 22% osób.

Wykres 5. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?

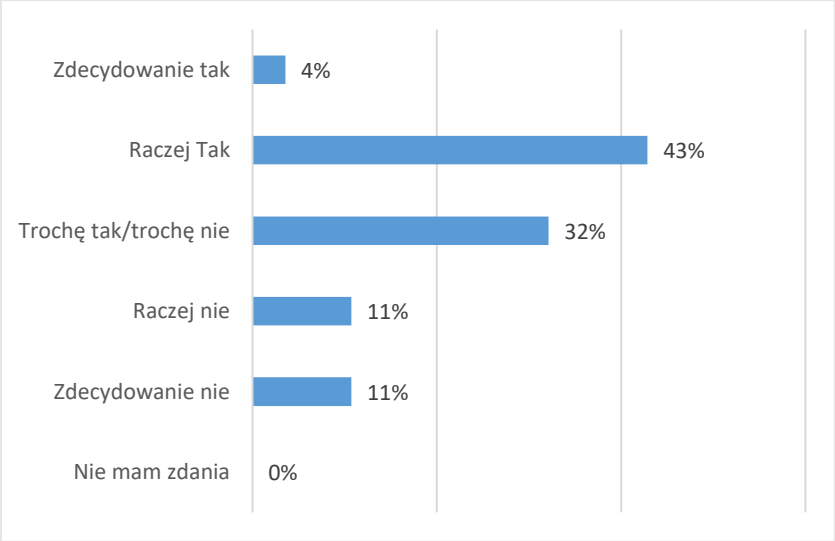

Źródło: badania własne

Co czwarty ankietowany rozważa zmianę miejsca zamieszkania; jest to podyktowane przede wszystkim brakiem perspektyw zawodowych. Jako kolejne powody ewentualnej decyzji o wyprowadzce odpowiadający wskazują trudny dostęp do edukacji oraz do instytucji kultury.

Wykres 6. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?

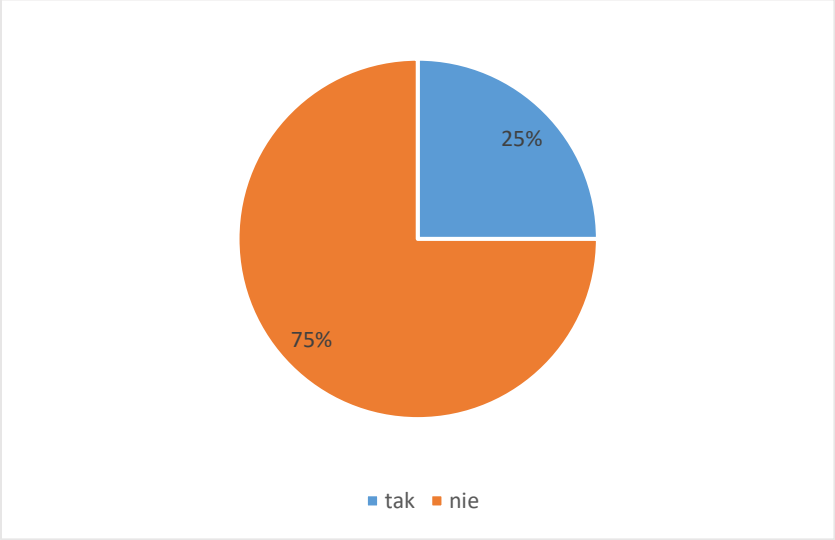

Źródło: badania własne

Wykres 7. Powody zmiany miejsca zamieszkania

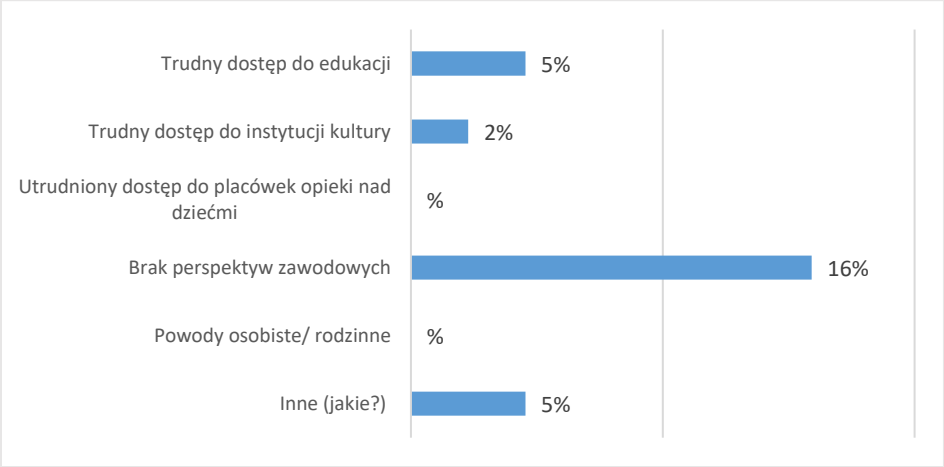

Źródło: badania własne

Zdecydowana większość respondentów (93%) twierdząco odpowiedziała na pytanie, czy w ich mieście począwszy od 2016 roku realizowano projekty ze środków unijnych, jednakże aż 65% odpowiadających nie potrafiła określić, ile takich projektów zrealizowano. Zdaniem 57% ankietowanych projekty poprawiły warunki życia w ich mieście, z czego 15% uważa, że zdecydowanie tak było. Projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców - takiej opinii jest ¾ respondentów.

63% ankietowanych w ostatnim roku osobiście korzystało z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, z czego 11% badanych korzystało z nich często. 22% osób ma trudności z odpowiedzią na zadane pytanie, a 15% nie korzystało z wyżej wymienionych projektów.

Wykres 8. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?

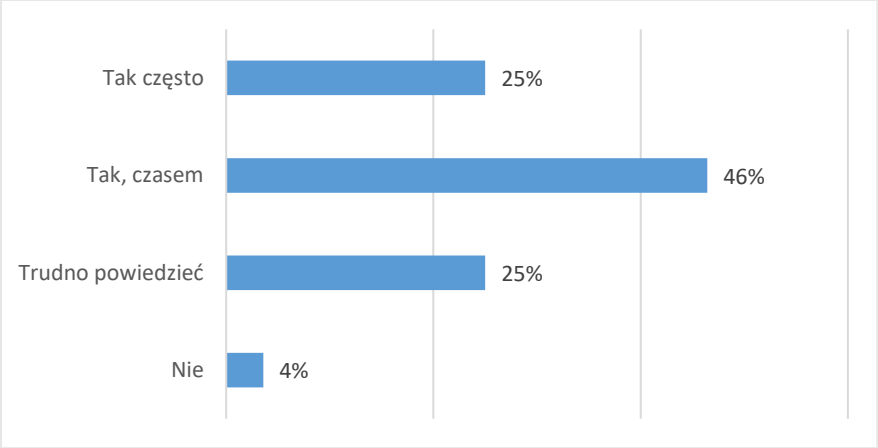

Źródło: badania własne

Większość badanych (56%) nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć, czy projekty te cieszą się zainteresowaniem mieszkańców; 41% ankietowanych uważa, że tak, natomiast przeciwnie twierdzi zaledwie 4% odpowiadających.

Wykres 9. Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

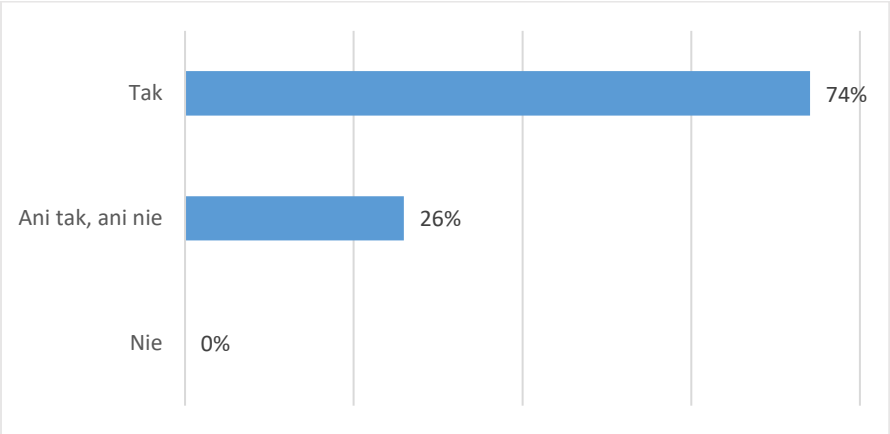

Źródło: badania własne

Projekty „miękkie" cieszą się mniejszym zainteresowaniem mieszkańców niż działania infrastrukturalne. Ankietowani oczywiście zauważają, że takie inicjatywy się odbywają i zdecydowanej większości uczestniczą w nich. Z perspektywy LGD, która nie może podejmować działań inwestycyjnych ważne jest, że prawie dwie trzecie respondentów osobiście korzystało z aktywności skierowanych do społeczności.

Wykres 10. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?

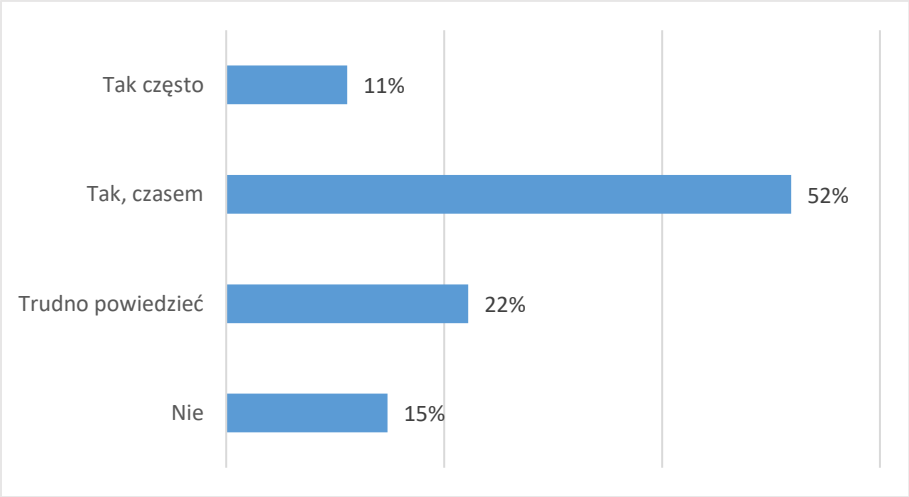

Źródło: badania własne

Również w przypadku oceny poziomu zainteresowania mieszkańców działaniami „miękkimi” mamy do czynienia z mniejsza siłą oddziaływania niż projekty infrastrukturalne. W przypadku spotkań, szkoleń i festynów ponad połowa respondentów wybrała odpowiedź „trudno powiedzieć”. Na zainteresowanie mieszkańców wskazało 41% respondentów.

Wykres 11. Czy Pan/i zdaniem szkolenia, spotkania, festyny cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

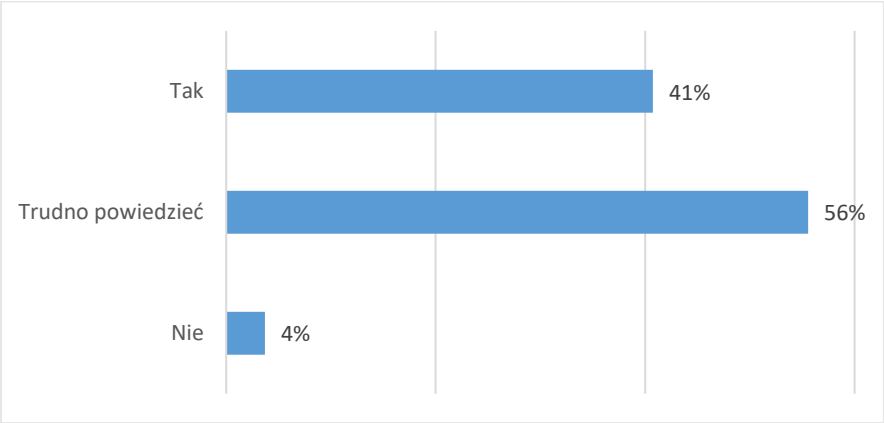

Źródło: badania własne

Gdyby to od mieszkańców zależało, na co przeznaczyć dodatkowe środki finansowe w ich mieście, w pierwszej kolejności wybraliby infrastrukturę drogową (27,3% wskazań). Nieco ponad 18% ankietowanych opowiada się za zwiększeniem liczby miejsc pracy poza rolnictwem oraz za promocją obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki. Podium w tym zestawieniu zamykają działania wynikające z inicjatywy mieszkańców - ten obszar wsparłoby finansowo niecałe 16% osób. Zainteresowaniem w tej kwestii nie cieszy się infrastruktura i oferta kulturalna, która otrzymała 2,3% głosów, oraz działania wzmacniające tożsamość mieszkańców z regionem (6,8% wskazań).

Wykres 12. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności?

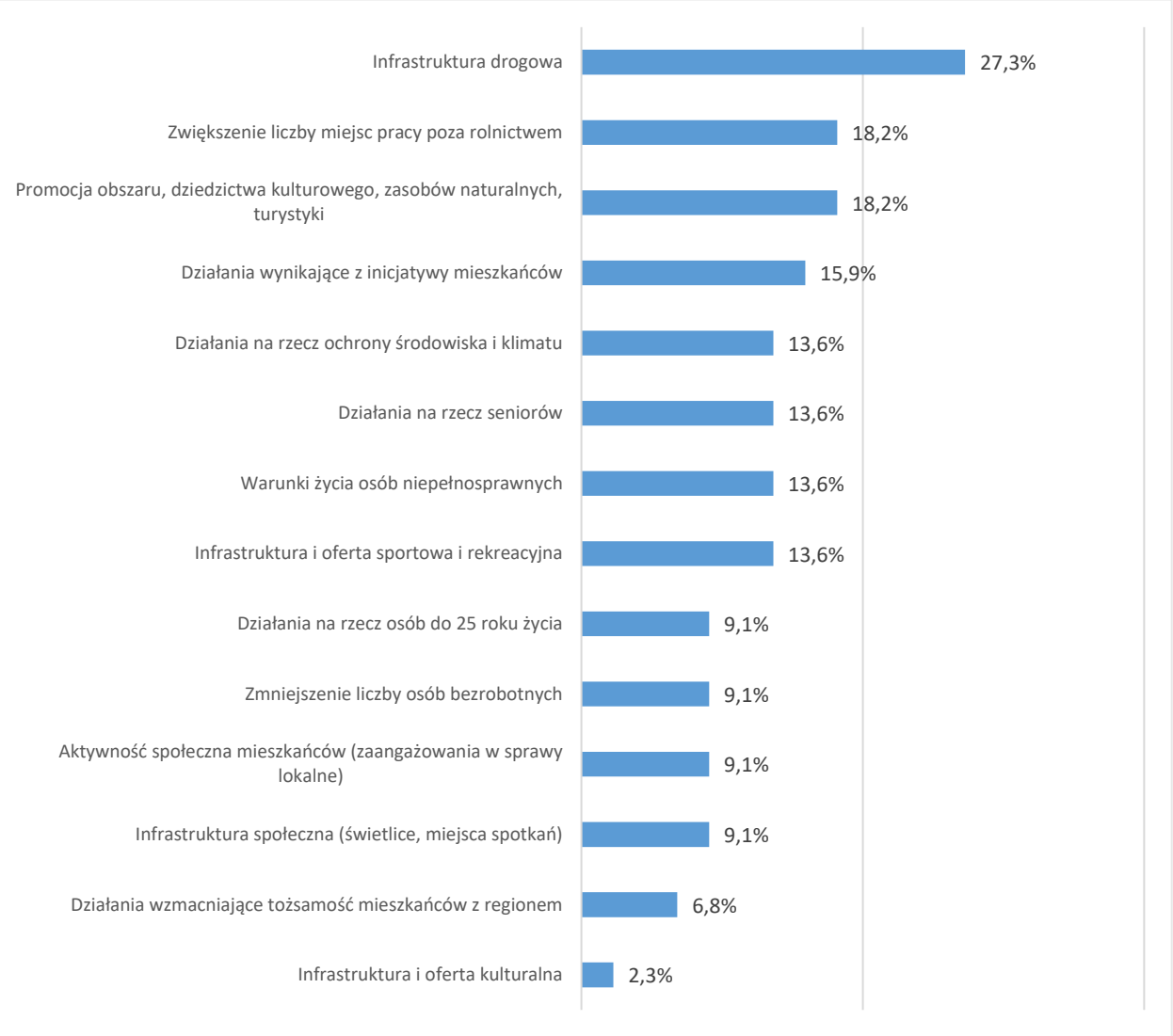

Źródło: badania własne

5.2. Funkcjonowanie LGD

Ocena pracy biura

Lokalna Grupa Działania została przez ankietowanych oceniona bardzo wysoko - aż 93% osób przyznało jej same pozytywne noty (64,3% odpowiedzi „bardzo dobrych" i 28,6% „raczej dobrych").

Wykres 13. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania?

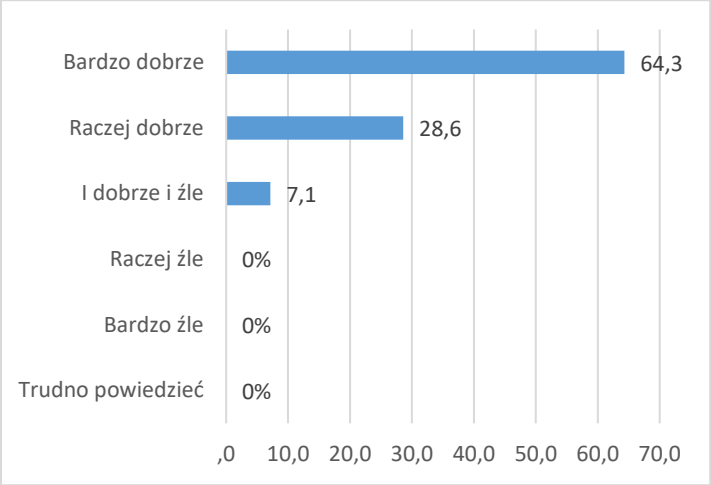

Źródło: badania własne

Także jeśli chodzi o funkcjonowanie Biura LGD badani wypowiedzieli się przychylnie - najwięcej, bo aż 100% respondentów twierdzi, że odpowiedzi na wiele pytań można uzyskać telefonując do Biura. 93% ankietowanych zdecydowanie zgadza się ze stwierdzeniem, że łatwo jest umówić się na spotkanie z pracownikami Biura, a godziny jego pracy są dogodne dla klientów (ta odpowiedź otrzymała ponadto 7% negatywnych głosów).

Wykres 14. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD

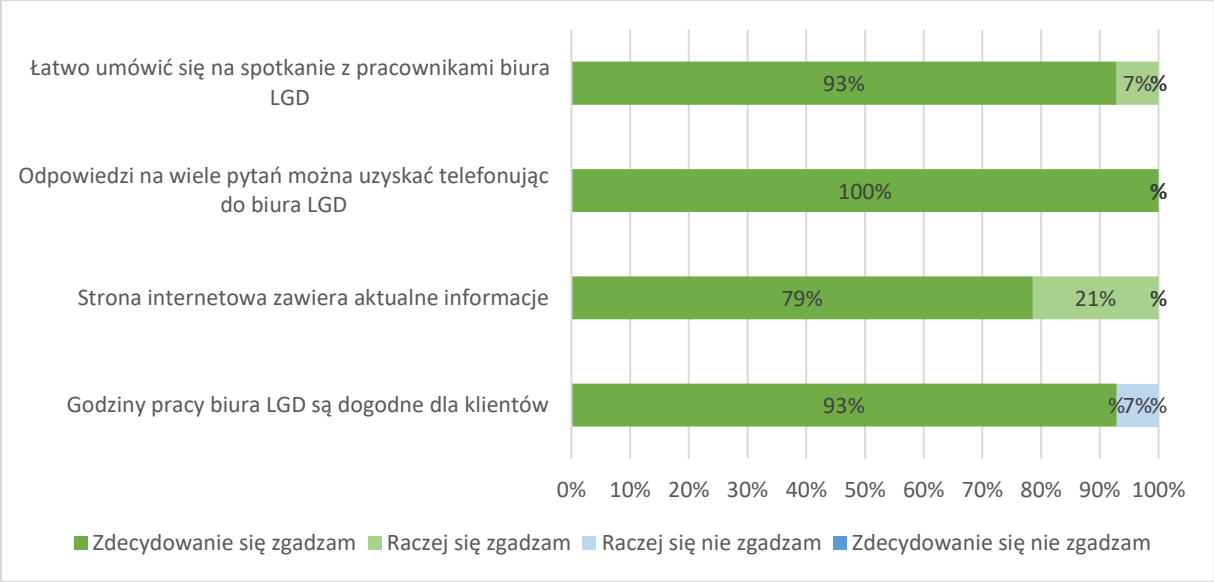

Źródło: badania własne

Respondenci są również zgodni co do oceny pracowników biura LGD; według 93% odpowiadających zdecydowanie są oni mili i uprzejmi, mają wiedzę odpowiednią do wykonywanej pracy oraz udzielają rzetelnych informacji i porad. Nieco niżej, ale wciąż bardzo pozytywnie, badani oceniają zaangażowanie pracowników w wykonywane przez nich obowiązki (85% odpowiedzi „zdecydowanie się zgadzam”).

Wykres 15. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD

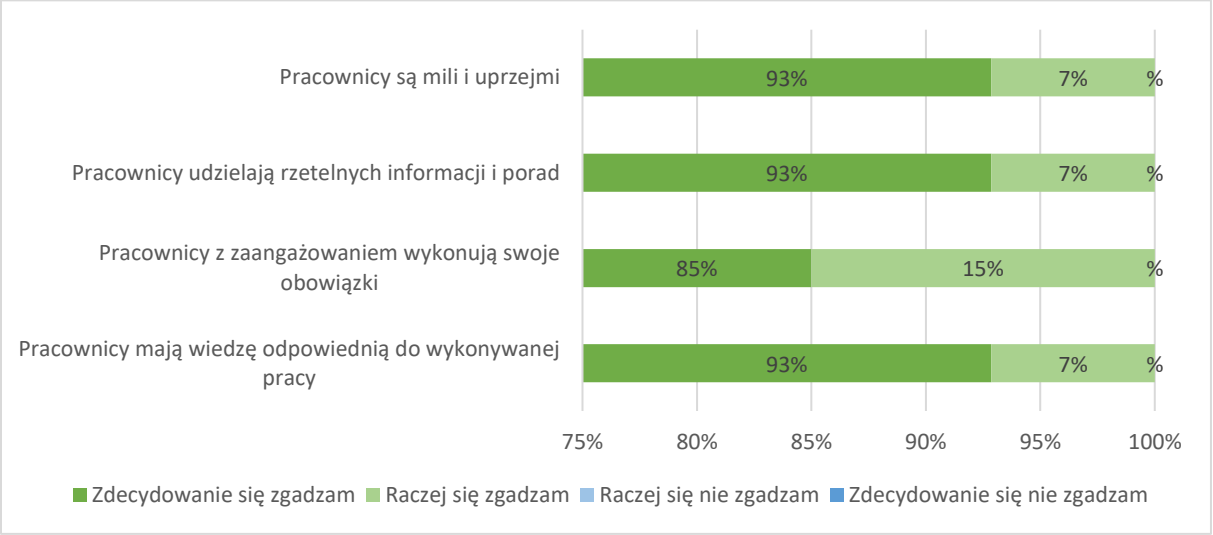

Źródło: badania własne

Ankietowani najbardziej doceniają funkcjonowanie biura LGD w zakresie prowadzenia doradztwa - 93% „bardzo dobrych" odpowiedzi. Informowanie członków LGD o funkcjonowaniu Stowarzyszenia oraz organizacja naborów wniosków również otrzymały wysokie oceny (odpowiednio 79% i 71% „bardzo dobrych" odpowiedzi). Najgorzej w tym zestawieniu wypada kwestia pozyskiwania dodatkowych funduszy zewnętrznych - 64% respondentów oceniła tę kategorię pozytywnie (50% odpowiedzi „bardzo dobrze" i 14% „raczej dobrze"), 14% zaznaczyło odpowiedź „i dobrze i źle", natomiast aż 21% ankietowanych ma trudności z wypowiedzeniem się na ten temat. Podobna sytuacja jest w przypadku współpracy z innymi LGD - aż 29% nie ma dostatecznej wiedzy, aby móc się wypowiedzieć w tej kwestii.

Wykres 16. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach

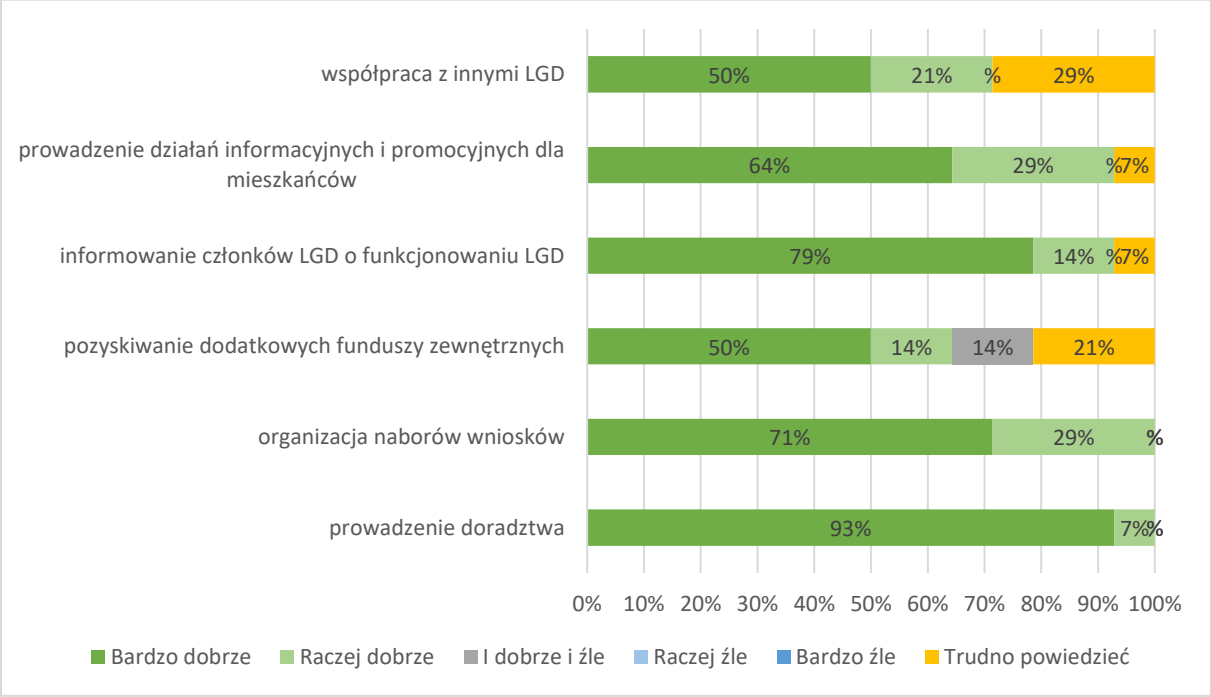

Źródło: badania własne

Głównym źródłem pozyskiwania informacji dotyczących funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania jest dla ankietowanych oficjalna strona internetowa (86% wskazań). W drugiej kolejności badani wymieniają bezpośrednie kontakty z pracownikami Biura (79%). Połowa respondentów takie informacje pozyskuje z portali społecznościowych, a 36% ze szkoleń dla potencjalnych beneficjentów oraz z informacji w siedzibie Biura. Ogłoszenia na tablicach informacyjnych są najrzadziej wskazywaną przez odpowiadających drogą pozyskiwania informacji o funkcjonowaniu LGD.

Wykres 17. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania?

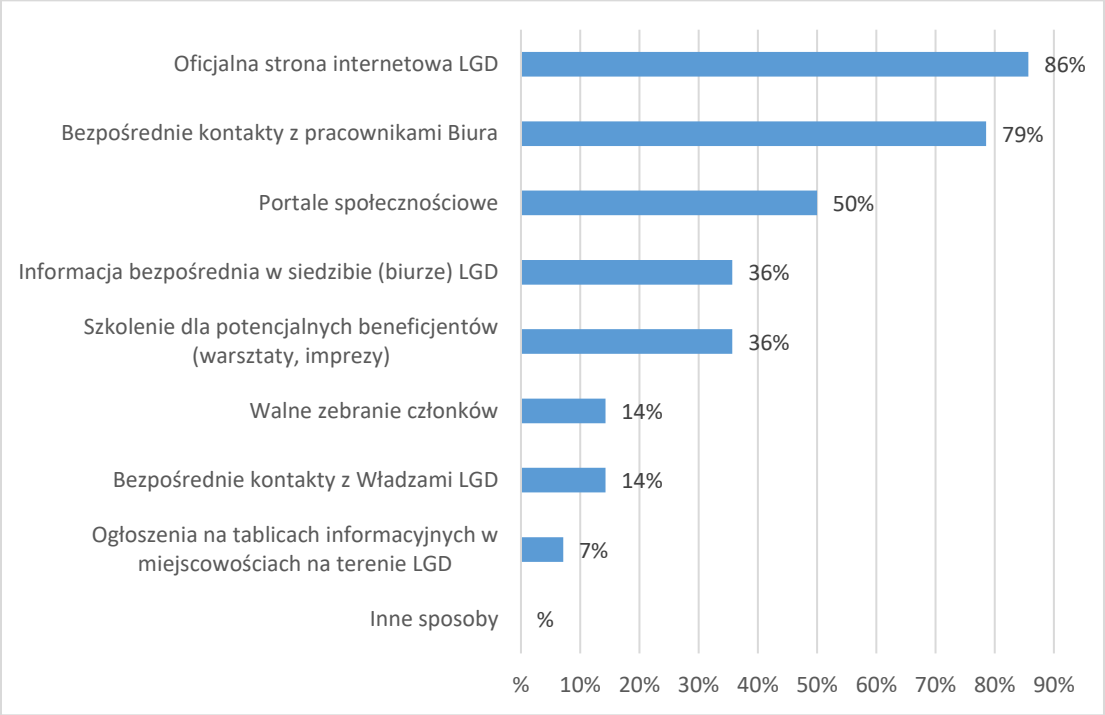

Źródło: badania własne

Ankieta elektroniczna to zdaniem ankietowanych najbardziej odpowiedni kanał przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD (71% wskazań). Po 57% respondentów wskazuje na kontakt mailowy oraz ten bezpośredni, z przedstawicielem Lokalnej Grupy Działania. Na samym końcu poniższego zestawienia znajduje się ankieta papierowa oraz panel dyskusyjny po zakończeniu szkoleń i spotkań - ten rodzaj przekazywania informacji wybiera 7% badanych.

Wykres 18. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni?

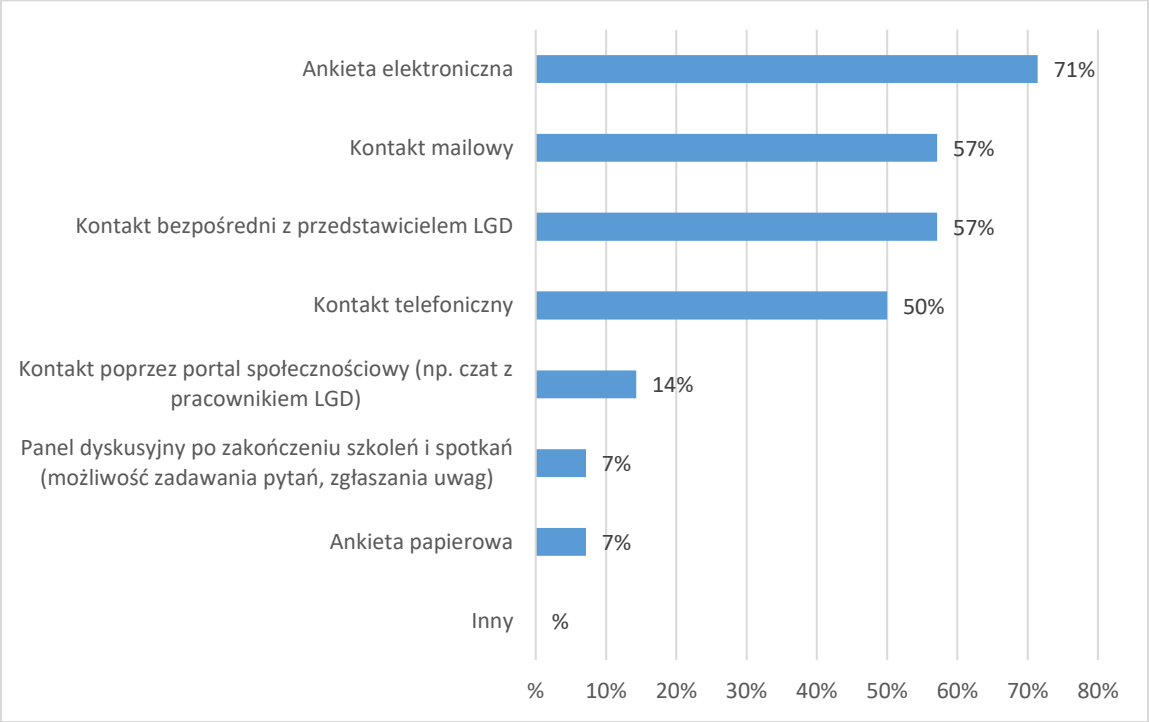

Źródło: badania własne

Informacje o potrzebach mieszkańców ankietowani czerpią przede wszystkim z rozmów z nimi - takiej odpowiedzi udzieliło 86% badanych. Z własnego doświadczenia korzysta w tej sprawie 79% osób, natomiast rozmowy z samorządowcami, członkami organizacji pozarządowych są źródłem informacji dla 43% respondentów. O potrzebach mieszkańców odpowiadający raczej nie dowiadują się z internetu (14% wskazań).

Wykres 19. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców?

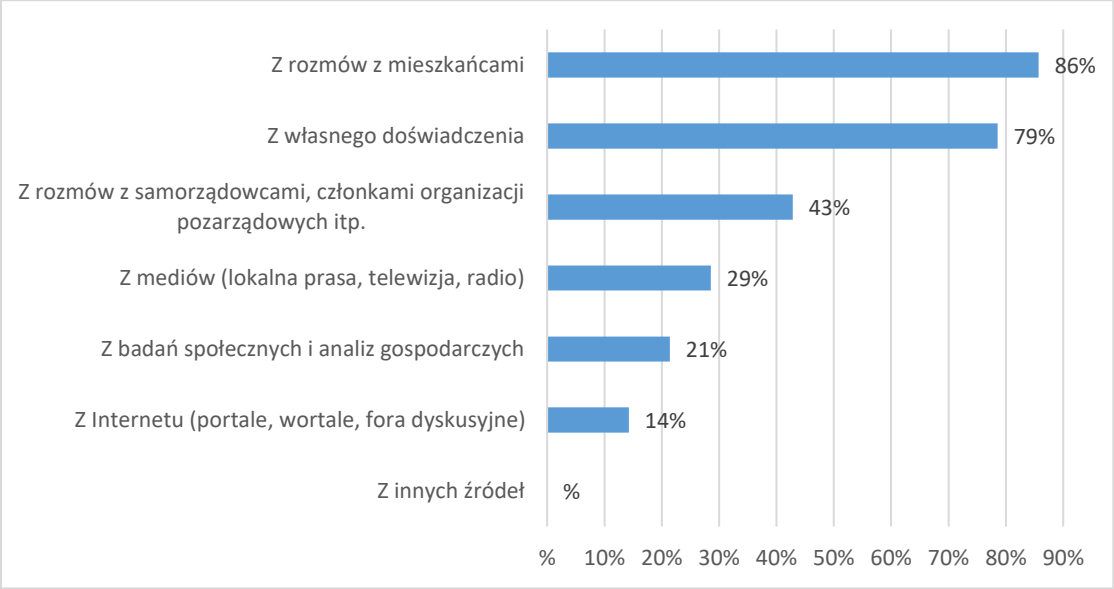

Źródło: badania własne

Zdecydowana większość ankietowanych (86%) jest zdania, że nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców, z czego 36% osób uważa, że wpisywały się one w ich potrzeby idealnie. 14% badanych ma odmienną opinię w tej kwestii i twierdzi, że nabory wniosków często mijały się z potrzebami mieszkańców.

Wykres 20. Czy nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców?

Źródło: badania własne

Według odpowiadających, realizowane w LGD nabory wniosków najbardziej pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych w zakresie animacji społecznej dla osób w wieku senioralnym oraz dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (oba obszary otrzymały po 86% głosów). W dalszej kolejności respondenci wskazują na poprawę sytuacji osób z niepełnosprawnością (79% odpowiedzi). Do rozwiązania problemów w zakresie przedsiębiorczości społecznej realizowane w LGD nabory wniosków przyczyniły się najmniej - po 21% odpowiedzi „zdecydowanie tak" i „raczej tak" oraz 14% odpowiedzi „i tak i nie".

Wykres 21. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z:

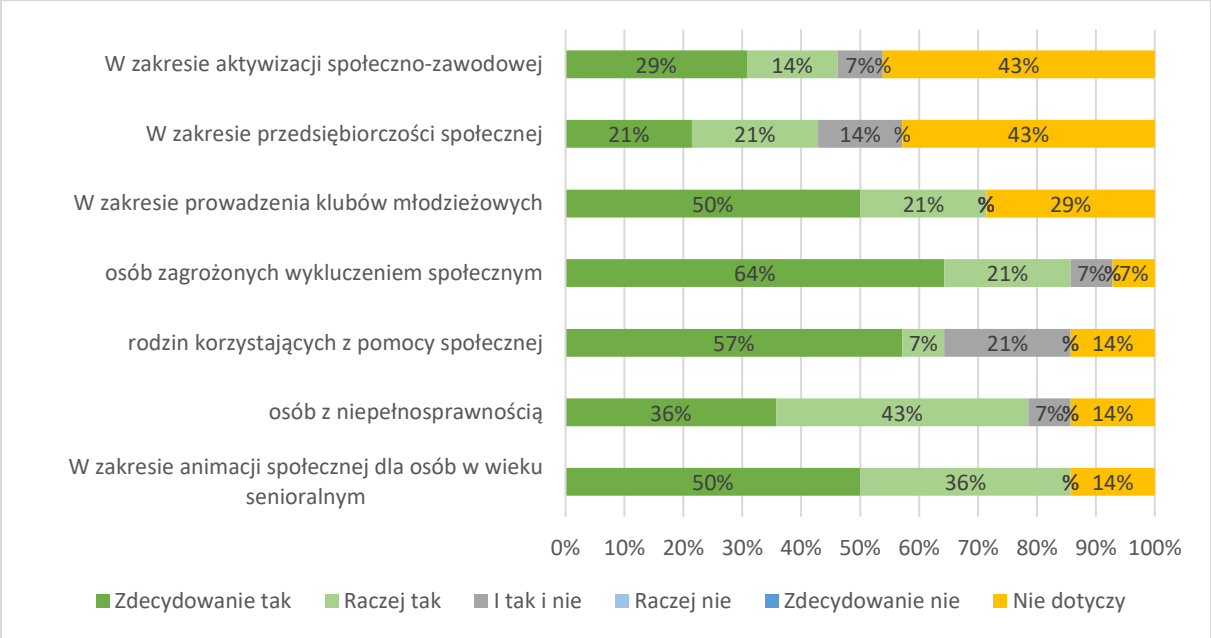

Źródło: badania własne

W kwestii zasadności zastosowania tych projektów zdania ankietowanych są podzielone - 21% osób uważa, że inne projekty byłyby bardziej efektywne, 36% - że zastosowanie innych dałoby podobne rezultaty, natomiast 43% respondentów ma trudności z odpowiedzią na zadane pytanie.

Wykres 22. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?

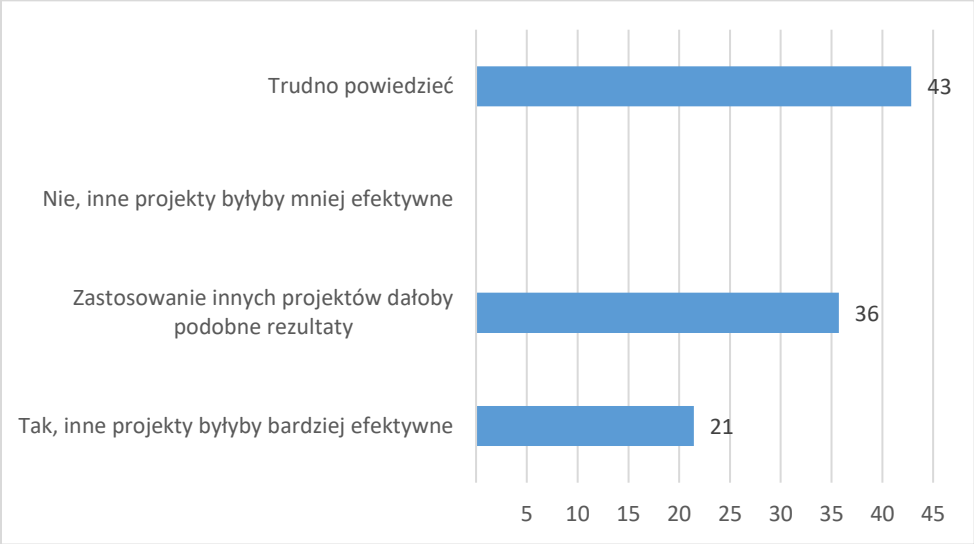

Źródło: badania własne

71% ankietowanych uważa, że środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie, z czego połowa wszystkich badanych twierdzi, że raczej tak było. Zdaniem 29% odpowiadających środki te raczej nie zostały wydane z korzyścią dla społeczności.

Wykres 23. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?

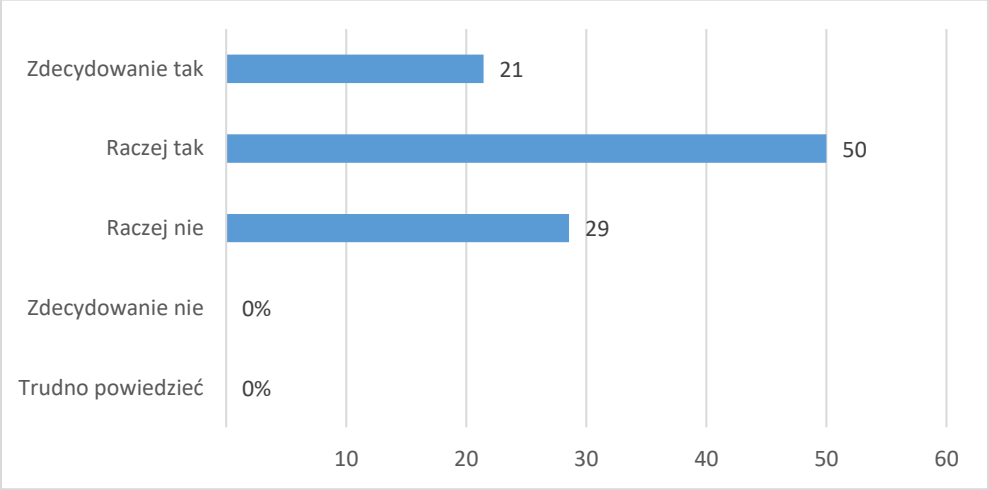

Źródło: badania własne

Połowa wszystkich respondentów deklaruje, że LGD powinna podejmować dodatkowe działania, wykraczające poza Lokalną Strategię Rozwoju. 21% ankietowanych twierdzi, że w celu rozwiązania problemów społecznych LGD powinna ograniczyć się do założeń LSR, a 29% badanych nie zajęło stanowiska w tej sprawie.

Wykres 23. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?

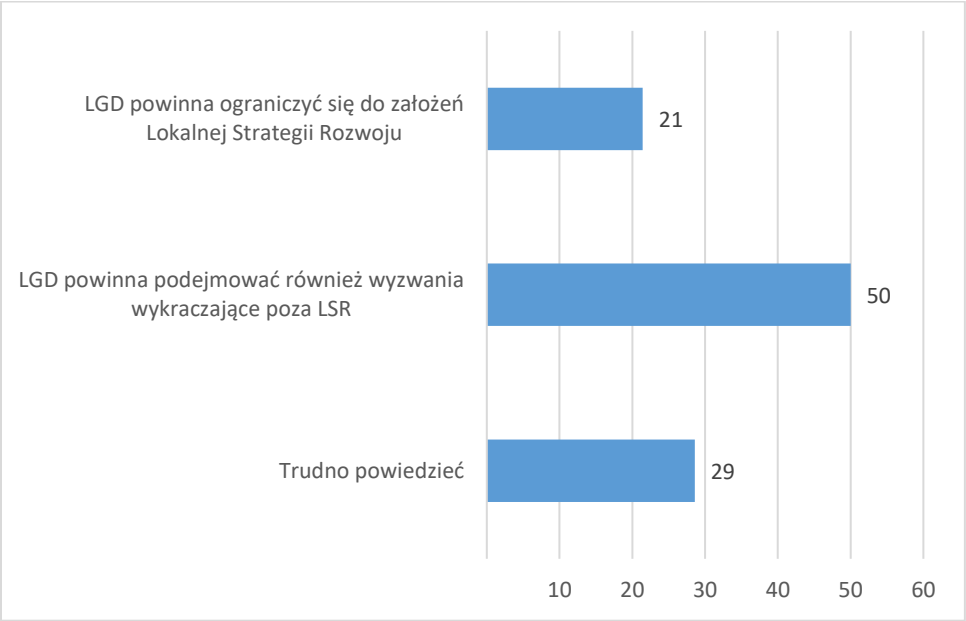

Źródło: badania własne

Doradztwo biura LGD

LGD świadczy indywidualne usługi doradcze. Konsultacje prowadzone są bezpłatnie przez pracowników Stowarzyszenia LGD Inowrocław w czasie godzin otwarcia biura przy ul. Królowej Jadwigi 15 w Inowrocławiu. Doradztwo dotyczy kwestii realizacji LSR, w tym pozyskania środków unijnych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Konsultacje świadczone są w ramach projektu „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i animacji". Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS. W latach 2016 – 2021 usługami doradczymi wsparto 208 osób.

Dodatkowo Stowarzyszenie prowadziło doradztwo w ramach spotkań informacyjno – konsultacyjnych. W analizowanym okresie odbyło się 16 takich spotkań.

Tabela 12. Doradztwo w liczbach

	Doradztwo indywidualne w Biurze LGD	Doradztwo w ramach spotkań informacyjno-konsultacyjnych
2015	0	0
2016	5	0
2017	47	5
2018	40	3
2019	40	5
2020	29	1
2021	47	2
SUMA	**208**	**16**

Źródło: dane LGD

Plan komunikacji i plan szkoleń

W latach 2016 – 2021 zorganizowano 15 szkoleń dla kadry i organów LGD oraz 2 szkolenia kierowane do osób poza kadry LGD.

Tabela 13. Szkolenia pracowników biura i członków organów LGD

	Szkolenia dla kadr i organów LGD	Szkolenia kierowane zewnętrznie do organizacji lub grup społecznych (inne niż związane z naborami)
2015	0	0
2016	0	1
2017	5	0
2018	9	1 dot. RODO
2019	1	0
2020	0	0
2021	0	0
SUMA	**15**	**2**

Źródło: dane LGD

Głównym celem Planu Komunikacji jest zapewnienie aktywnego uczestnictwa mieszkańców w procesie realizacji LSR oraz zapewnienie odpowiedniej ilości i jakość projektów zgłaszanych do LGD. W Planie opisano cele szczegółowe, w tym: rozpowszechnianie informacji o funkcjonowaniu i działalności LGD oraz LSR, dostarczenie informacji o projektach zrealizowanych ze środków LSR i transfer dobrych praktyk, a także przekazanie opinii publicznej informacji o realizowanych projektach (rekrutacja do projektów).

Wyróżniono osiem grup docelowych do których kierowane są komunikaty odpowiadające na powyższe cele komunikacyjne: beneficjenci i potencjalni beneficjenci, ogół mieszkańców, osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo i osoby bez kwalifikacji zawodowych, osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, osoby młode, czyli do 35 roku życia, osoby starsze (powyżej 50 roku życia), osoby niepełnosprawne, kobiety. W założeniach do każdej z grup docelowych docierano z wykorzystaniem dedykowanych środków przekazu. Chcąc dotrzeć do grupy kobiet za pośrednictwem plakatów i ulotek zakładano rozmieszczenie ich w kluczowych miejscach – urzędach, szkołach, przedszkolach czy żłobkach (tutaj kobiety najczęściej odprowadzają lub odbierają dzieci z zajęć) oraz we wszystkich miejscach, w których spotykają się organizacje pozarządowe. W grupie osób niepełnosprawnych, dla osób niedowidzących przeznaczone będą komunikaty dźwiękowe (np. wiadomości w lokalnym radiu) lub zapisane dużymi czcionkami. Zainteresowanie informacją osób młodych (poniżej 35 roku życia) założono, że te osoby bardzo często posiadają konta na portalach społecznościowych, np. na Facebooku, Twitterze i Instagramie więc zdecydowana większość informacji przeznaczonych dla tej grupy zostanie umieszczona na stronie Stowarzyszenia i za pomocą linków i dostosowanych grafik, na tych portalach.

Komunikacja prowadzono była konsekwentnie od 2016 roku. Intensywność prowadzonych działań zwiększyła się od 2019 roku. Od tego czasu liczba odsłon strony wynosiła rocznie 10 tysięcy. Na portalach społecznościowych 800 osób śledziło informacje o LGD. Ukazały się 34 ogłoszenia w mediach. LGD uczestniczyła w 12 imprezach animowanych przez inne podmioty. Stowarzyszenie przeprowadziło 120 konsultacji doradczych i zorganizowało 18 spotkań informacyjnych. Rozdano rocznie 350 wizytówek i 245 plakatów. Wręczono 4400 ulotek.

Funkcjonowanie organów – Zarząd, Rada, Walne Zebranie Członków

Stowarzyszenie LGD Inowrocław liczy 45 członków (indywidualnych i instytucjonalnych, stan na podstawie strony www), w tym 14 to mieszkańcy, 11 przedsiębiorcy, 17 sektor społeczny, 3 sektor publiczny.

W latach 2016 – 2021 pięcioosobowy Zarząd spotkał się 48 razy. Odbyło się 17 spotkań Walnego Zgromadzenia Członków. Dziewięcioosobowa Rada LGD spotykała się 6 razy.

Tabela 14. Funkcjonowanie organów

	Posiedzenia Zarządu LGD	Posiedzenia Rady LGD	WZC
2016	11	0	4
2017	7	0	4
2018	5	1	2
2019	13	2	4
2020	6	2	1

2021	6	1	2
suma	**48**	**6**	**17**

Źródło: dane LGD

Rozpoznawalność LGD

Zdecydowana większość ankietowanych mieszkańców miasta zadeklarowała znajomość Lokalnej Grupy Działania Inowrocław. Widać, że aktywne działania ukierunkowane na lokalną społeczność przynoszą efekty nie tylko w wymiarze rezultatów ale również w promocji.

Wykres 24. Czy zna Pan/i Lokalna Grupa Działania Inowrocław?

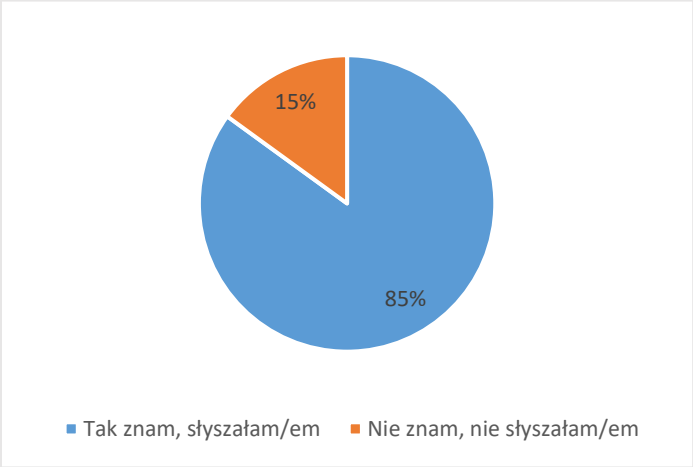

Źródło: badania własne

Spośród osób, które zadeklarowały znajomość LGD większość dowiedziała się o niej z urzędu lub szkoły. Duże znaczenie ma fakt, że co czwarty z badanych zna LGD z uczestnictwa w działaniach Stowarzyszenia lub widział takie działania. Część informacje o LGD zdobyła z lokalnej prasy. Mimo, że odpowiedź taka nie pojawiła się wśród katalogu standardowych odpowiedzi to z pewnością nie bez znaczenia dla rozpoznawalności LGD jest siedziba i lokal biura umiejscowione w centrum miasta.

Wykres 25. W jaki sposób dowiedział się Pan/i o Lokalnej Grupie Działania?

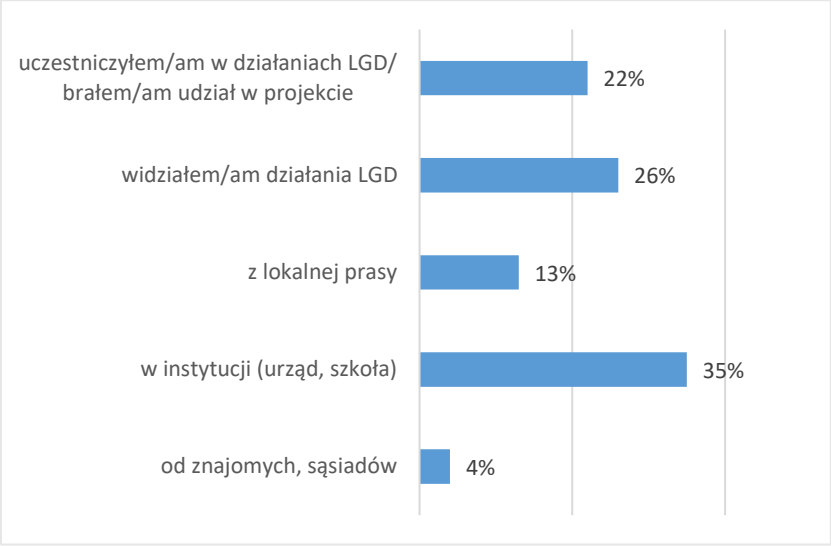

Źródło: badania własne

Inne działania LGD

W ramach działań aktywizacyjnych LGD zorganizowała 10 warsztatów plastycznych dla dzieci. W siedzibie LGD dyżurowali seniorzy z Miejskiej Rady Seniorów oraz były udzielane przez adwokata bezpłatne porady prawne.

Stowarzyszenie promowało swoją działalność współorganizując lub biorąc udział w masowych wydarzeniach. Były to pikniki rodzinne, Wystawy Gospodarcze, Festyny, ale też bardzo potrzebne zbiórki odzieży dla potrzebujących oraz prowadzenie rejestracji dawców szpiku. LGD brało udział w Światowym Tygodniu Przedsiębiorczości, Festynie „Bezpieczny Powiat Inowrocławski", w Festiwalu Młodych oraz w inauguracji sezonu koszykarskiego 2019/2020.

Stowarzyszenie LGD brało udział w wyjazdach studyjnych organizowanych przez inne organizacje w tym w 2017r. przez ROPS z Torunia. LGD wzięła udział w naborze wniosków ogłoszonych przez Fundację Stocznia. Projekt nie uzyskał wystarczającej ilości głosów do realizacji, jednakże jako laureat Stowarzyszenie otrzymało 1 000 zł darowizny na cele statutowe.

5.3. Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju

Realizacja rzeczowa

W ramach 2 celów ogólnych wyznaczonych w LSR zaplanowano 4 przedsięwzięcia z 4 wskaźnikami produktu. Wszystkie 4 wskaźniki mają 100% realizacji umowy, a 3 z 4 nie mają jeszcze pełnej realizacji płatności. Z powodu braku zainteresowania potencjalnych wnioskodawców z katalogu działań usunięto *Działania wspierające rozwój gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej*, a fundusze przemieniono do innych przedsięwzięć.

Tabela 15. Realizacja rzeczowa – stan na 31.12.2021 r.

Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Jednostka miary	Stan docelowy	Realizacja (%)	
				Umowa	Płatność
Działania z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w programie	os.	150	100,00%	12,00% (18 os.)
Działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej, w tym kluby młodzieżowe.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w programie	os.	160	100,00%	131,25% (210 os.)
Działania w zakresie Organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej , w tym działania liderów lub animatorów aktywności lokalnej oraz obywatelskiej.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w programie	os.	270	100,00%	65,93% (178 os.)

Źródło: dane LGD

Postęp finansowy

Najwięcej środków wypłacono w ramach przedsięwzięcia *Działania w zakresie Organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej, w tym działania liderów lub animatorów aktywności lokalnej oraz obywatelskiej.* (1,08 mln PLN) i *Działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej, w tym kluby młodzieżowe* (1,06 mln PLN). Najwięcej środków zakontraktowano na *Działania z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej.* (1,35 mln PLN).

Wykres 26. Realizacja finansowa – stan na 31.12.2021 r.

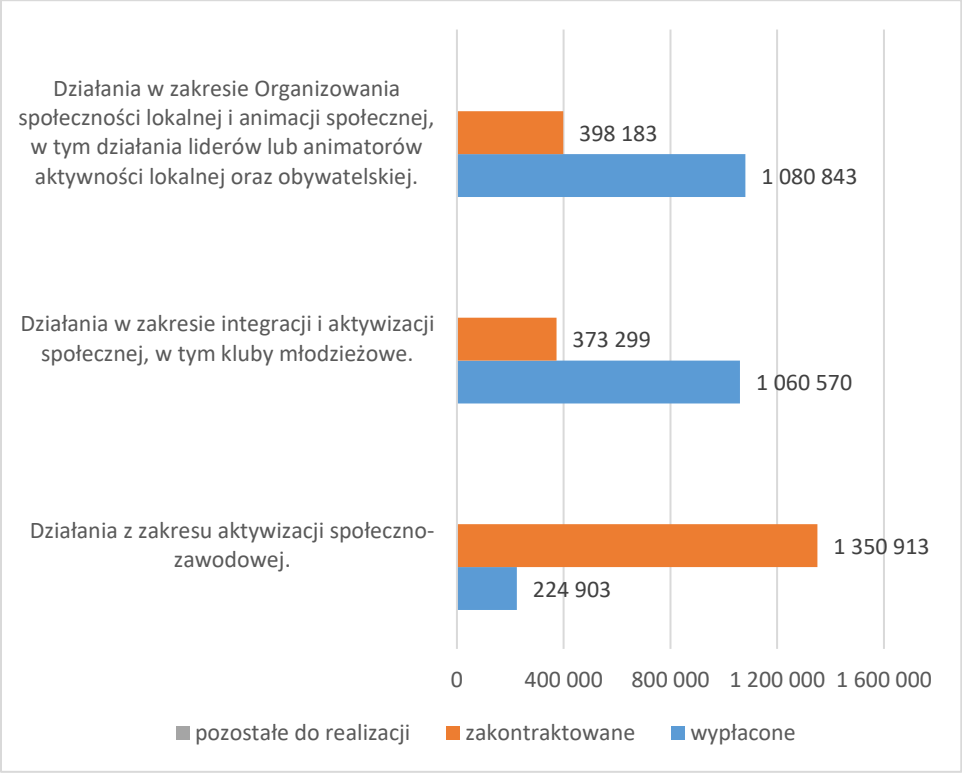

Źródło: dane LGD

Opis projektów współpracy

Brak funduszy z zakresu PROW sprawiło, że Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Inowrocław nie realizowało projektów współpracy. LGD prowadzi współpracę w innymi grupami w ramach wojewódzkiej sieci LGD, ale ze względów formalnych nie podejmuje projektów współpracy.

6. Odpowiedź na wszystkie wskazane pytania badawcze

Ocena wpływu na główny cel LSR (jeśli inny niż obszary poniżej)

Zakończenie wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju przypadnie na 2023 rok. Dostępne dane GUS pozwalają jedynie na uzyskanie kontekstu społeczno-gospodarczego funkcjonowania LGD. Weryfikacja wskaźników oddziaływania będzie mieć miejsce w 2023 roku i dzisiaj nie sposób mieć pewności co do ich osiągnięcia. Jednak postępy rzeczowe i uzyskane wskaźniki rezultatu rzucają światło na przyszłość. Możemy w dużym prawdopodobieństwem potwierdzić, że wszystkie wskaźniki oddziaływania zostaną osiągnięte.

CEL OGÓLNY 1	**Poprawa sytuacji społeczno-zawodowej mieszkańców objętych LSR**			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego I	**Jednostka miary**	**Stan początkowy 2015 rok**	**Plan 2023 rok**	**Źródło danych sposób pomiaru**
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w programie.	osoba	0	150	Źródło pomiaru: umowa z uczestnikiem wraz z zaświadczeniem (oświadczeniem) potwierdzającym status osoby wykluczonej np. z ośrodka pomocy społecznej. Sposób pomiaru: w momencie rozpoczęcia przez uczestnika udziału w projekcie (projekcie podmiotu innego niż LGD lub projektu objętego grantem) lub w momencie przystąpienia do określonej formy wsparcia w ramach projektu (projektu podmiotu innego niż LGD lub projektu objętego grantem).

CEL OGÓLNY 2	**Zmniejszenie skali wykluczenia społecznego i ubóstwa w Inowrocławiu**			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego II	**Jednostka miary**	**Stan początkowy 2015 rok**	**Plan 2023 rok**	**Źródło danych sposób pomiaru**
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem w programie.	osoba	0	430	Źródło pomiaru: umowa z uczestnikiem wraz z zaświadczeniem (oświadczeniem) potwierdzającym status osoby wykluczonej np. z ośrodka pomocy społecznej. Sposób pomiaru: w momencie rozpoczęcia przez uczestnika udziału w projekcie (projekcie podmiotu innego niż LGD lub projektu objętego grantem) lub w momencie przystąpienia do określonej formy wsparcia w ramach projektu (projektu podmiotu innego niż LGD lub projektu objętego grantem).

Ocena wpływu na kapitał społeczny

Można wskazać, że na obszarze LGD Inowrocław są prowadzone dwie domeny aktywności, które budują kapitał społeczny. Najbardziej rezonującą strefą wśród mieszkańców są projekty grantowe. Skala wsparcia, najwięcej osób było beneficjentami realizowanych operacji, skutkuje wymiernymi korzyściami, a przede wszystkim pozwala być zauważonym

w społeczności. Poprzez projekty grantowe mieszkańcy rozpoznają Lokalną Grupę Działania. Natura projektów grantowych powoduje, że są najwyżej cenione i ich kierunek działań, sfera społeczna i aktywizacyjna, jest najbardziej atrakcyjna dla mieszkańców.

Drugim obszarem aktywności są działania aktywizacyjne. Przed pandemią Stowarzyszenie było bardziej aktywne. Organizowano imprezy, takie jak Dzień Dziecka, prowadzono akcje charytatywne, zbiórki odzieży, zbiórki dla chorego dziecka. Współpracowano z fundacją pozyskująca dawców szpiku kostnego. Dzięki wsparciu LGD zgłosiło się 100 dawców.

Przedsiębiorczość

LGD nie kierowało działań pozakonkursowych do przedsiębiorców. Środki, którymi dysponowało Stowarzyszenie nie były przeznaczone na powstawanie i rozwój przedsiębiorczości w regionie.

Brak wsparcia przedsiębiorców nie jest dobrze przyjęty przez społeczność. Oczekuje się, że Lokalna Grupa Działania dołączy do dużej liczby innych instytucji pomagających w rozwoju gospodarczym obszaru. LGD powinna wspierać przedsiębiorców, bo wielu przedsiębiorców zgłasza się o taką pomoc, czy to w zakresie szkoleniowym czy doposażenia miejsc pracy. Zakładając hipotetyczną sytuację, że LGD posiada środki na wsparcie przedsiębiorczości, to takie fundusze z pewnością zyskałyby poklask zainteresowanych i byłby odpowiedzią na realne potrzeby.

Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Stowarzyszenie nie prowadziło projektów dotyczących turystyki oraz operacji dedykowanych rozwojowi dziedzictwa kulturowego. Te przedsięwzięcia nie były brane pod uwagę w Lokalnej Strategii Rozwoju.

W historii działalności LGD był rozważany projekt wirtualnego zwiedzania okolicy. Dzięki skanowaniu kodów QR za pomocą dedykowanej aplikacji turyści mogli zapoznać się z informacjami na temat interesujących i wartościowych obiektów. Ostateczne ten projekt nie został wdrożony.

Z perspektywy Stowarzyszenia wsparcie i rozwój turystyki realizowane jest przez wiele wyspecjalizowanych agend i instytucji dobrze znanych w regionie. Są to między innymi Informacja Turystyczna oraz Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze. Nie ma konieczności by LGD zajmowała się tym obszarem aktywności.

Grupy defaworyzowane

W LSR za grupy defaworyzowane uznano osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo i osoby bez kwalifikacji zawodowych oraz osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, a także osoby młode, starsze, niepełnosprawne oraz kobiety.

Grupy defaworyzowane powstały jako efekt szerszych konsultacji społecznych w tym z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi podmiotami pomagającymi mieszkańcom. Można przyjąć, że istniejąca definicja EFS była dookreślona w sposób prawidłowy i pełny. Nie ma, prawdopodobnie, realnie istniejących potrzeb, by poszerzać katalog osób defaworyzowanych, a na pewno nie jest i nie powinien być to priorytet Stowarzyszenia.

W odbiorze społecznym nie przebiło się, że LGD wspiera osoby potrzebujące pomocy. Istnieje deficyt wiedzy i informacji wśród mieszkańców. Społeczność nie wie o zaangażowaniu Stowarzyszenia we wsparcie potrzebujących. Jest to też efekt zbyt małej promocji prac i efektów działań Lokalnej Grupy Działania.

Sygnalizowanym ograniczeniem w działaniach wspierających grupy defaworyzowane jest z jednej strony wielość różnych programów prowadzonych przez instytucje w regionie, z drugiej jak na tej mapie pozycjonuje się Lokalna Grupa Działania, jakie sobie stawia cele w tym obszarze. Najczęstszymi przedsięwzięciami prowadzonymi przez Stowarzyszenie są różnego rodzaju warsztaty, w tym florystyczne, komunikacji społecznej, wsparcia psychologicznego. Wydaje się, ze te działania są zbyt jednorodne, a prowadzenie ich od dłuższego czasu wyczerpało oczekiwani aspołeczne w tym zakresie. Przypuszczalnie należy szukać innych form dotarcia do grup defaworyzowanych.

Innowacyjność

Innowacyjność w Lokalnej Strategii Rozwoju to wdrażanie nowego lub znacząco udoskonalonego produktu lub usługi na terenie Miasta Inowrocławia. Innowacyjność zawiera się w działaniach, czy procesach wykorzystujących nowe sposoby istniejących już lokalnych zasobów. Przedsięwzięcia planowane dla osiągnięcia celów opisanych w strategii mają charakter innowacyjny poprzez nowatorskie podejście do realizacji pomysłów i rozwiązań na terenie miasta. W kryteriach wyboru operacji przewidziano preferencje punktowe dla wnioskodawców, którzy dedykują swoje działania rozwiązywaniu problemów grup defaworyzowanych, wykazują pozytywne oddziaływanie na te grupy lub angażują ich przedstawicieli w swoje działania.

W opinii przedstawicieli LGD kryterium innowacyjności nie było wykorzystywane w pełni. Innowacyjność przypisana do projektów miękkich jest zdecydowanie trudniejsza do wprowadzenia, niż w przypadku produktów, usług lub procesów dotyczących przedsiębiorczości.

Projekty współpracy

LGD nie prowadziło projektów współpracy. W 2019 roku Stowarzyszenie podpisało porozumiecie z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej. Ostatecznie do większej współpracy nie doszło. Stowarzyszenie nie współpracuje formalnie z innymi LGD, ale jest członkiem Sieci LGD na terenie Województwa Kujawsko -Pomorskiego. Celem istnienia Sieci LGD jest wsparcie poszczególnych lokalnych grup we współpracy z Instytucją Zarządzającą. Sieć pomaga Stowarzyszeniom rozwiązywać problemy strukturalne dotykające więcej niż jednej lokalnej grupy.

Ocena funkcjonowania LGD

LGD Inowrocław jest trójsektorowym LGD. W jego skład wchodzi sektor społeczny, publiczny i gospodarczy. Współpraca z samorządem była dobra. Członkiem Stowarzyszenia jest Urząd Miasta Inowrocławia, PWiK i biblioteka miejska. Urząd Miasta Inowrocławia jest współzałożycielem LGD.

W przypadku sektora pozarządowego, największym polem współpracy były projekty grantowe. Współpraca układała się dobrze. To środowisko jest małe i pracownicy LGD dobrze znają organizacje pozarządowe. Niektóre organizacje są członkami LGD, z innymi Stowarzyszenie współpracuje od wielu lat.

Można przyjąć i z tym zdaniem zgadzają się przedstawiciele LGD, że zakres działań animacyjnych jest niewystarczający. Tak zwanym „wąskim gardłem" są ograniczone zasoby ludzkie po stronie Stowarzyszenia. LGD jest zbyt małe, by realizować dodatkowe zadania poza konkursami grantowymi czy szkoleniami. Dodatkowe zadania Stowarzyszenie realizowało w czasie kiedy nie było w pełni finansowane przez Urząd Marszałkowski. Niewielkie kadry to główna bolączka w realizacji animacji społecznych. W budżecie znajdują się niewielkie środki na tego typu projekty (np. festyn z okazji Dnia Dziecka, szkolenia dla organizacji pozarządowych), ale z uwagi na zaangażowanie pracowników w konkursy grantowe brak możliwości prowadzenia działań animacyjnych.

Można wskazać kilka obszarów potencjalnych zmian w funkcjonowaniu LGD. Pierwszy obszar to wsparcie przedsiębiorczości, drugi zmiany w kryterium innowacyjności. Dużą trudnością w funkcjonowaniu LGD są zmiany w interpretacji przepisów. Niejednokrotnie okazywało się, że różne departamenty UM inaczej interpretowały przepisy lub ten sam departament zmieniał interpretację po krótkim czasie.

Ocena procesu wdrażania

Stowarzyszenie miało dość duże problemy finansowe w początkowym okresie działalności. Lata 2015 - 2016 to czas, w którym LGD starała się przetrwać. Były problemy z finansowaniem wynagrodzeń dla pracowników. Ówcześnie stowarzyszenie było finansowane przez Urząd Miasta. Po podpisaniu umowy z Urzędem Marszałkowskim sytuacja finansowa poprawiła się.

Większość wskaźników LSR została zrealizowana dość szybko, zgodnie z umową i założeniami Strategii.

Generalnie istniejące w naborach procedury są dość jasne dla beneficjentów. Jeśli coś okazuje się trudne i niezrozumiałe, Biuro LGD służy pomocą i tłumaczy wnioskodawcom wszystkie zawiłości. Czasami beneficjenci bardzo dobrze poruszają się po meandrach procedur ubiegania się o dofinansowania, ale są też tacy wnioskodawcy, którzy potrzebują wsparcia Biura.

Kryteria stosowane przy wyborach pozwalają wybrać najlepsze projekty. We wszystkich realizowanych konkursach więcej było chętnych, niż dostępnych funduszy. Część projektów nie otrzymała dofinansowania. Niektóre odpadały już na etapie formalnym lub oceny merytorycznej.

Wskaźniki realizacji projektu są proste i jasne. Nie wymagają korekty. Ewentualne trudności z ich realizacją wynikają z rezygnacji beneficjentów lub zmian po ich stronie. Generalnie proces realizacji wskaźników przebiegał pomyślnie.

Wartość dodana podejścia LEADER

LGD potrafiło zintegrować środowisko, mieszkańców oraz przedsiębiorców i sektor publiczny. Dzięki projektom LGD doszło do nawiązania wielu kontaktów. Co w konsekwencji spowodowało nawiązanie współpracy z wieloma podmiotami. Dokonała się integracja międzysektorowa. Bardziej skutecznymi działaniami, które miały większy impakt społeczny były konsultacje indywidualne. Doradztwo i konsultacje ukierunkowane były na poprawę jakości wniosków, ale jednocześnie pobudzały do dalszego działania. Organizowane szkolenia w tym zakresie były zdecydowanie mniej efektywne.

LGD informuje społeczność lokalną o prowadzonych działaniach. Ma zaplanowane środki na kampanię informacyjną na temat konkursów i szkoleń. Informacje docierały do potencjalnych beneficjentów za pośrednictwem lokalnych mediów.

Komplementarność rozwiązań była omawiana już na etapie tworzenia LSR. Aktywizacja mieszkańców w jednych obszarach będzie mieć wpływ na inne obszary. Należy jednak zaznaczyć, że bez rzetelnej oceny efektywności tych działań trudno ocenić skuteczność zakładanej komplementarności.

Współpraca z UM jest oceniana dobrze. W przeszłości bywały okresy, szczególnie w czasie zmiany przepisów lub rotacji na stanowisku opiekuna LGD, kiedy przepływ informacji nie był optymalny. Aktualnie nie ma problemów ze współpracą. Zaangażowanie Lokalnej Grupy Działania w prowadzone projekty oraz realizacja wskaźników powoduje, że UM jest również bardziej skłonny do pomocy i współpracy.

7. Podsumowanie, wnioski i rekomendacje

Lokalna Grupa Działania jest trójsektorowym Partnerstwem. Relacje z partnerem samorządowym należy uznać za bardzo dobre. Do tej grupy należy również zaliczyć agendy i instytucje miejskie, z którymi bezpośrednio komunikuje się LGD. Relacje z organizacjami pozarządowymi układają się wzorowo. Współpraca obejmuje nie tylko kontakty związane z naborami i realizacją operacji, ale LGD może liczyć również na bezinteresowną pomoc i wsparcie w różnego rodzaju inicjatywach. Najtrudniej kontakty układają się z przedstawicielami sektora gospodarczego. Przedsiębiorcy uczestniczą w konkursach ogłaszanych przez LGD, realizują zadania i je rozliczają. Niestety, tylko nieliczni z nich traktują Stowarzyszenie mniej utylitarnie i kontynuują współpracę po zakończeniu projektu. Trudnością w większej aktywności sektora gospodarczego jest z pewnością brak funduszy jakimi dysponują LGD działające w ramach środków PROW. Niemniej rekomendacją dla LGD jest podjęcie działań w celu bardziej systematycznego zaangażowania przedsiębiorców w społeczną misję LGD.

Mimo początkowych problemów z finansowaniem funkcjonowania LGD obecnie realizacja rzeczowa i budżetowa przebiega zgodnie z planem. Zainteresowanie grantami jest zróżnicowane w zależności od konkursu ale zwykle nie występowały problemy z wnioskodawcami. Dla wielu wnioskodawców, szczególnie przedsiębiorców, problemem mogły być maksymalne stawki dla specjalistów zatrudnianych w ramach projektów. Niestety LGD nie miała wpływu na tego rodzaju ustalenia. Obecnie, w związku z inflacją, problemy te nabierają większego znaczenia. Znaczenie ma również długość czasu jaki zajmuje urzędnikom Samorządu Województwa weryfikacja wniosków. Również w tym przypadku trudno o rekomendację dla LGD, ponieważ kwestia ta jest poza zasięgiem wpływu Stowarzyszenia.

Biuro LGD pełni w Stowarzyszeniu kluczową rolę. Bierze na siebie większość obowiązków związanych z realizacją LSR. Organizuje nabory wniosków, wpiera Radę w procesie weryfikacji i oceny operacji i przygotowuje obszerną dokumentację po naborze. Udziela doradztwa podnosząc jakość wniosków. Realizuje plan komunikacji i plan szkoleń. Uczestniczy w animowaniu i aktywizowaniu społeczności, informuje i promuje efekty wdrażania strategii. Wszystkie te działania prowadzone są na bardzo wysokim poziomie merytorycznym. Potwierdzają to zarówno wnioskodawcy i członkowie Stowarzyszenia jak i mieszkańcy. Przeprowadzone ankiety i wywiady indywidualne kreują bardzo pozytywny obraz funkcjonowania biura. Nie bez znaczenia w tym procesie jest ścisła współpraca pracowników biura oraz prezesa LGD. Usprawnia to proces podejmowania decyzji i sprawia, że działanie LGD jest szybsze i skuteczniejsze. Rolą władz LGD jest utrzymanie wysokiej jakości pracy biura LGD poprzez stwarzanie dobrych warunków pracy, tak w zakresie atmosfery pracy, możliwości szkoleń i rozwoju zawodowego, jak i zadawalającego poziomu wynagrodzeń.

Znaczącym utrudnieniem w działalności LGD jest biurokracja. Nadmierna ilość dokumentacji przeszkadza w pierwszej kolejności wnioskodawcom. Mimo, że wnioskodawcy w większości mają doświadczenie we wnioskach w ramach EFS to wywiadach pogłębionych narzekali na rozbudowaną dokumentację. LGD podjęło działania na rzecz uproszczenia samego wniosku oraz procedury jego składania wprowadzając elektroniczną wersję wniosku i wniosku o płatność. Obszerność dokumentacji doskwiera również LGD. Ilość dokumentów potrzebnych do przeprowadzenia procedury sprawia, że pracownikom brakuje czasu na aktywizację. Kolejnym problemem jest niespójność przepisów prawa, chociażby w zakresie stosowania w „miejskich" LGD wytycznych wydawanych przez MRiRW. Mimo, że rozwiązanie problemu leży poza zasięgiem LGD nie można pominąć tej kwestii w ewaluacji.

Zmiany społeczne i gospodarcze, które występują w trakcie realizacji strategii sprawiają, że jej założenia stają się, w pewnych zakresach, mniej aktualne. Rozwiązaniem jest systematyczne prowadzenie warsztatów refleksyjnych jako elementu ewaluacji. Duże znaczenie tych spotkań powinno skłaniać do wprowadzenia w kolejnym okresie programowania formalnej ewaluacji on-going. Takie podsumowanie działań oraz zweryfikowanie zmian sytuacji powinno być podstawą korekt nie tylko w planie działania ale również w zakresie wskaźników. Zwiększenie elastyczności strategii z pewnością wpłynie nie tylko na jej wpływ na lokalną społeczność ale również ułatwi jej wdrażanie.

Ewaluacja końcowa wymagała od wszystkich członków Stowarzyszenia wytężonej pracy. Krótki czas realizacji badań sprzyjał kumulowaniu działań. Niemniej wsparcie i zaangażowanie władz LGD, pracowników i członków LGD zapewniło sukces realizacji wszystkich założonych działań. Na koniec należy jeszcze raz podziękować wszystkim, którzy wnieśli wkład w powstanie tego opracowania, czy to poprzez przygotowanie dokumentów, zestawień, uczestnictwo w wywiadach grupowych i indywidualnych, czy też poprzez wypełnianie anonimowych ankiet.

8. Spis tabel i wykresów

Wykresy

Wykres 1. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”? 16

Wykres 2. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2016 roku) warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”? ... 17

Wykres 3. Ocena gminy na wymiarach 18

Wykres 4. Opinie na temat zaangażowania w funkcjonowania gminy 19

Wykres 5. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?..... 20

Wykres 6. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania? 20

Wykres 7. Powody zmiany miejsca zamieszkania 21

Wykres 8. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.? 21

Wykres 9. Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?..... 22

Wykres 10. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?..... 22

Wykres 11. Czy Pan/i zdaniem szkolenia, spotkania, festyny cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?..... 23

Wykres 12. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności? 24

Wykres 13. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania? 25

Wykres 14. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD 26

Wykres 15. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD..... 26

Wykres 16. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach 27

Wykres 17. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania?..... 28

Wykres 18. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni? 29

Wykres 19. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców? 30

Wykres 20. Czy nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców? 30

Wykres 21. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z: 31

Wykres 22. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty? 32

Wykres 23. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)? 32

Wykres 23. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD? 33

Wykres 24. Czy zna Pan/i Lokalna Grupa Działania Inowrocław? 36

Wykres 25. W jaki sposób dowiedział się Pan/i o Lokalnej Grupie Działania? 37

Wykres 26. Realizacja finansowa – stan na 31.12.2021 r. 39

Tabele

Tabela 1. Ludność ogółem 12

Tabela 2. Saldo migracji w ruch wewnętrznym i zewnętrznym 12

Tabela 3. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem 12

Tabela 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego 13

Tabela 5. Wydatki budżetów gmin na jednego mieszkańca (w złotówkach) 13

Tabela 6. Beneficjenci środowiskowej pomocy społeczne na 10 tys. ludności 14

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej ogółem 14

Tabela 8. Podmioty wpisane do REGON na 10 tys. ludności 14

Tabela 9. Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym 15

Tabela 10. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców 15

Tabela 11. Bezrobotni zarejestrowani ogółem 15

Tabela 12. Doradztwo w liczbach 34

Tabela 13. Szkolenia pracowników biura i członków organów LGD 34

Tabela 14. Funkcjonowanie organów 35

Tabela 15. Realizacja rzeczowa – stan na 31.12.2021 r. 38

9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania

Narzędzia badawcze

9.1. Scenariusz wywiadu pogłębionego z wnioskodawcami/beneficjentami:

1. Jak wnioskodawca dowiedział się o konkursie, skąd pochodzi wiedza o LGD i jak jest ona znacząca;
2. Pomysł na projekt - skąd pochodził, czy ktoś pomagał w konceptualizacji, czy wynajmowano firmę lub osobę do pomocy w opracowaniu wniosku;
3. Zakres pomocy ze strony LGD, doświadczenia związane z doradztwem;
4. Znajomość wniosku i procedury, trudności z wypełnianiem wniosku;
5. Ocena wniosku w LGD, doświadczenia i opinie o kryteriach oraz ocenie przez Radą LGD;
6. Proces administracyjny po dokonaniu wyboru operacji do dofinansowania;
7. Ogólna ocena kontaktów z LGD w czasie opracowania wniosku, oceny i wyboru oraz realizacji
8. Podejście kontrfaktyczne: czy jeszcze raz spróbowałby wnioskować do LGD;
9. Podejście kontrfaktyczne: czy zrealizował pomysł mimo braku dofinansowania (dla osób, które nie uzyskały dofinansowani)
10. Podsumowanie i ogólne opinie o trudnościach i dobrych stronach procesu.

9.2. Scenariusz wywiadu pogłębionego z przedstawicielami gmin:

1. Czy w Pana/Pani gminie ludzie są aktywni. Czy jest dużo organizacji pozarządowych?
    a. Czy działania LGD w jakiś sposób wpływają na rozwój aktywności społecznej mieszkańców (kapitału społecznego)?
2. Czy ludzie są w tej gminie przedsiębiorczy. Czy dla rozwoju obszaru lepsze są środki na podejmowanie czy na rozwój działalności gospodarczej?
3. A jak już rozmawiamy o ludziach, którzy tu mieszkają. W jakiej grupie należałoby szukać ludzi, którzy sobie nagorzej radzą. Takich którzy wymagają najpilniejszej pomocy? (młodzież, seniorzy, niepełnosprawni)
4. Jeśli chodzi o kulturę i turystykę. Czy działania LGD jakoś wpłynęły na rozwój obszaru w tej dziedzinie?
5. Przejdźmy teraz do tego jak działa LGD. Jak wygląda komunikacja i współpraca pomiędzy gminami a LGD.
6. Czy ta współpraca pozwala działać efektywnie? Jak duży wpływ na to co robi i jak działa LGD mają włodarze gmin partnerskich?
7. Czy LGD dobrze widać w gminach. Czy pojawia się na dożynkach, organizuje konkursy, wyjazdy. Czy mieszkańcy wiedzą, że taka organizacja działa tu na obszarze.
8. W czym należałoby szukać największej zalety istnienia LGD?
9. Czy jest coś co można by poprawić w działaniach LGD?

9.3. Ankieta kierowana do wnioskodawców, beneficjentów i członków LGD

Ocena funkcjonowania LGD

Szanowni Państwo,

głównym celem funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania jest realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020 opracowanej wspólnie z mieszkańcami naszego regionu. Strategia ta realizowana jest przez szereg przedsięwzięć, których zadaniem jest rozwiązywanie potrzeb mieszkańców.

W ramach podsumowań wdrażania programu oraz wypełniając zapisy zawarte w Strategii przygotowaliśmy ankietę. Zarówno podczas tworzenia dokumentu jak i teraz Państwa zdanie jest dla nas niezmiernie istotne.

Wszystkie dane pozyskane w ramach tej ankiety będą traktowane poufnie, a analizy dotyczyć będą jedynie uogólnionych opinii.

Prezes LGD

1. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania? LGD działa:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Bardzo dobrze
2. Raczej dobrze
3. I dobrze i źle
4. Raczej źle
5. Bardzo źle
6. Trudno powiedzieć

2. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam
1.	Godziny pracy biura LGD są dogodne dla klientów				
2.	Strona internetowa zawiera aktualne informacje				
3.	Odpowiedzi na wiele pytań można uzyskać telefonując do biura LGD				
4.	Łatwo umówić się na spotkanie z pracownikami biura LGD				

3. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam
1.	Pracownicy mają wiedzę odpowiednią do wykonywanej pracy				
2.	Pracownicy z zaangażowaniem wykonują swoje obowiązki				
3.	Pracownicy udzielają rzetelnych informacji i porad				
4.	Pracownicy są mili i uprzejmi				

4. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Bardzo dobrze	Raczej dobrze	I dobrze i źle	Raczej źle	Bardzo źle	Trudno powiedzieć
1.	prowadzenie doradztwa						
2.	organizacja naborów wniosków						

3.	pozyskiwanie dodatkowych funduszy zewnętrznych						
4.	informowanie członków LGD o funkcjonowaniu LGD						
5.	prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych dla mieszkańców						
6.	współpraca z innymi LGD						

5. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania? Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 najważniejsze kanały pozyskiwania informacji

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Bezpośrednie kontakty z Władzami LGD
2. Bezpośrednie kontakty z pracownikami Biura
3. Walne zebranie członków
4. Oficjalna strona internetowa LGD
5. Ogłoszenia na tablicach informacyjnych w miejscowościach na terenie LGD
6. Portale społecznościowe
7. Szkolenie dla potencjalnych beneficjentów (warsztaty, imprezy)
8. Informacja bezpośrednia w siedzibie (biurze) LGD
9. Inne sposoby

6. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni? Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Ankieta papierowa
2. Ankieta elektroniczna
3. Kontakt bezpośredni z przedstawicielem LGD
4. Kontakt mailowy
5. Kontakt telefoniczny
6. Kontakt poprzez portal społecznościowy (np. czat z pracownikiem LGD)
7. Panel dyskusyjny po zakończeniu szkoleń i spotkań (możliwość zadawania pytań, zgłaszania uwag)

8. Inny

7. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców? Proszę wskazać nie więcej niż 3 najważniejsze źródła.

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Z własnego doświadczenia
2. Z rozmów z mieszkańcami
3. Z rozmów z samorządowcami, członkami organizacji pozarządowych itp.
4. Z mediów (lokalna prasa, telewizja, radio)
5. Z Internetu (portale, wortale, fora dyskusyjne)
6. Z badań społecznych i analiz gospodarczych
7. Z innych źródeł

8. Czy nabory wniosków ogłaszane przez Lokalną Grupę Działania odpowiadały na potrzeby mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Idealnie wpisywały się w potrzeby mieszkańców
2. W większości przypadków wpisywały się w potrzeby mieszkańców
3. Często mijały się z potrzebami mieszkańców
4. Prawie w ogóle nie odpowiadały na potrzeby mieszkańców
5. Trudno powiedzieć

9. Jakie są najważniejsze problemy społeczne mieszkańców regionu (Pana/Pani miasta)?Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

10. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych?

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie tak	Raczej tak	I tak i nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie dotyczy

1.	W zakresie animacji społecznej dla osób w wieku senioralnym						
2.	osób z niepełnosprawnością						
3.	rodzin korzystających z pomocy społecznej						
4.	osób zagrożonych wykluczeniem społecznym						
5.	W zakresie prowadzenia klubów młodzieżowych						
6.	W zakresie przedsiębiorczości społecznej						
7.	W zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej						

11. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej tak
3. Raczej nie
4. Zdecydowanie nie
5. Trudno powiedzieć

12. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak, inne projekty byłyby bardziej efektywne
2. Zastosowanie innych projektów dałoby podobne rezultaty
3. Nie, inne projekty byłyby mniej efektywne

4. Trudno powiedzieć

13. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. LGD powinna ograniczyć się do założeń Lokalnej Strategii Rozwoju
2. LGD powinna podejmować również wyzwania wykraczające poza LSR
3. Trudno powiedzieć

14. Co jeszcze mogła by zrobić LGD, aby skuteczniej rozwiązywać problemy społeczne?

Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

Proszę o podanie kilku informacji o sobie, wyłącznie w celach statystycznych

15. Płeć

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Kobieta
2. Mężczyzna

16. Do jakiej kategorii wiekowej może się Pan(i) zaliczyć?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. mniej niż 18 lat
2. od 18 do 25 lat
3. od 26 do 35 lat
4. od 36 do 50 lat
5. więcej niż 50 lat

17. Jestem:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Członkiem organizacji społecznej (stowarzyszenie, fundacja)
2. Przedsiębiorcą
3. Reprezentantem podmiotu z sektora publicznego (gmina, dom kultury)
4. Żadne z powyższych

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

9.4. Ankieta kierowana do mieszkańców obszaru LGD

Poziom satysfakcji mieszkańców

Zapraszamy Państwa – mieszkańców naszego regionu do wyrażenia opinii na temat warunków życia w naszym mieście. Ankieta jest anonimowa a jej wyniki posłużą wyłącznie temu, aby dostosować Lokalną Strategię Rozwoju do potrzeb mieszkańców i regionu.

1. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

2. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2016 roku) warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak

2. Raczej Tak

3. Trochę tak/trochę nie

4. Raczej nie

5. Zdecydowanie nie

6. Nie mam zdania

3. Jak obecnie ocenia Pan/i swoją gminę pod względem:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie mam zdania
1.	Atrakcyjności turystycznej						
2.	Promocji dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki						
3.	Infrastruktury i oferty kulturalnej						
4.	Infrastruktury i oferty sportowej i rekreacyjnej						
5.	Infrastruktury drogowej						
6.	Zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów						
7.	Tożsamości mieszkańców z regionem						
8.	Działań i usprawnień na rzecz osób niepełnosprawnych						
9.	Działań na rzecz bezrobotnych						
10.	Działań na rzecz osób przed 34 rokiem życia						
11.	Działań na rzecz osób po 50 roku życia						
12.	Działań na rzecz kobiet						
13.	Możliwości zatrudnienia poza rolnictwem						

14.	Sprzyjających warunków dla przedsiębiorców i prowadzenia firmy						

4. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	nie wiem
1.	Uczestniczę w wydarzeniach organizowanych w gminie (kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, obchodach świąt etc.)					
2.	Biorę udział w przygotowywaniu gminnych wydarzeń (sam(a) albo w ramach grupy, do której należę)					
3.	Należę do stowarzyszenia/organizacji pozarządowej (stowarzyszenie, fundacja)					
4.	Należę do nieformalnej grupy społecznej (koła gospodyń etc.)					
5.	Mam możliwości, by wypowiadać się na temat ważnych zagadnień (dotyczących gminy i mojej miejscowości)					
6.	Jestem członkiem rady/komitetu (np. w szkole, klubie sportowym, przedsiębiorstwie)					
7.	Znam najważniejsze fakty historyczne dotyczące mojej miejscowości/gminy					
8.	Potrafię wskazać najważniejsze atrakcje turystyczne w okolicy					
9.	Na terenie mojej gminy mogę rozwijać się zawodowo					
10.	W mojej gminie powstaje wiele firm					
11.	W mojej gminie chętnie inwestują przedsiębiorcy					

12.	Na terenie mojej gminy są sprzyjające warunki dla turystów i osób przyjezdnych					

5. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

6. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. tak
2. nie

7. Jakie są powody?

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Trudny dostęp do edukacji
2. Trudny dostęp do instytucji kultury
3. Utrudniony dostęp do placówek opieki nad dziećmi
4. Brak perspektyw zawodowych
5. Powody osobiste/ rodzinne
6. Inne (jakie?) .....

8. Czy w Pana/i gminie, począwszy od 2016 r. realizowano projekty ze środków unijnych?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak

2. Nie

9. Ile projektów zrealizowano?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Od 1 do 5
2. Od 6 do 10
3. Więcej niż 10
4. Nie wiem/trudno powiedzieć

10. Czy projekty te poprawiły warunki życia w gminie?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej tak
3. Trudno powiedzieć
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

11. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak często
2. Tak, czasem
3. Trudno powiedzieć
4. Nie

12. Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak
2. Ani tak, ani nie
3. Nie

13. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak często
2. Tak, czasem
3. Trudno powiedzieć
4. Nie

14. Czy Pana/i zdaniem projekty te cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak
2. Trudno powiedzieć
3. Nie

15. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności? (Prosimy o zaznaczenie „x" trzech najważniejszych)

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Promocja obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych, turystyki
2. Infrastruktura i oferta kulturalna
3. Infrastruktura i oferta sportowa i rekreacyjna
4. Infrastruktura społeczna (świetlice, miejsca spotkań)
5. Infrastruktura drogowa
6. Aktywność społeczna mieszkańców (zaangażowania w sprawy lokalne)
7. Działania wzmacniające tożsamość mieszkańców z regionem

8. Działania wynikające z inicjatywy mieszkańców
9. Warunki życia osób niepełnosprawnych
10. Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych
11. Zwiększenie liczby miejsc pracy poza rolnictwem
12. Działania na rzecz osób do 25 roku życia
13. Działania na rzecz seniorów
14. Działania na rzecz ochrony środowiska i klimatu

16. Czy zna Pan/i Lokalna Grupa Działania Inowrocław?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak znam, słyszałam/em
2. Nie znam, nie słyszałam/em

17. W jaki sposób dowiedział się Pan/i o Lokalnej Grupie Działania?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. od znajomych, sąsiadów
2. w instytucji (urząd, szkoła)
3. z lokalnej prasy
4. widziałem/am działania LGD
5. uczestniczyłem/am w działaniach LGD/ brałem/am udział w projekcie

18. Status na rynku pracy:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Osoba (fizyczna, prawna lub inna) prowadząca działalność gospodarczą
2. Zatrudniony/a w rolnictwie
3. Zatrudniony/a poza rolnictwem
4. Uczący się/studiujący
5. Osoba bezrobotna
6. Inny typ, jaki? .....

19. Płeć:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Kobieta
2. Mężczyzna

20. Niepełnosprawność:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Osoba niepełnosprawna, posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności
2. Osoba pełnosprawna

21. Wykształcenie:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. podstawowe
2. zasadnicze zawodowe
3. średnie
4. policealne
5. licencjat, inżynier
6. wyższe magisterskie
7. inne

22. Wiek

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. mniej niż 18 lat
2. 18 do 25 lat
3. 26-35 lat
4. 36-50 lat
5. więcej niż 50 lat

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

9.5. Scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego

1. Wprowadzenie
    a. Przedstawienie moderatora, opisanie celu badania, anonimowości uzyskanych odpowiedzi, konieczność nagrywania wywiadu z uwagi na późniejszą analizę wyników
2. Ocena wpływu na kapitał społeczny
    a. Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
    b. W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?
3. Przedsiębiorczość
    a. W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
    b. Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?
4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe
    a. W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
    b. W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?
5. Grupy defaworyzowane
    a. Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
6. Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
    a. Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?
7. Innowacyjność
    a. W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
    b. Jakie można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?
8. Ocena funkcjonowania LGD
    a. Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwala na efektywną i skuteczną realizację LSR?
    b. Jak jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
    c. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?
9. Zakończenie spotkania

Czas trwania 120 minut